

Beteckning: HRV:C09:29

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Pingstkyrkan - nu och då
En rörelse i förändring

Maria H Zemrén och Sofia Lundman
Juni 2009

C-uppsats, 15 högskolepoäng
Religionsvetenskap

Religionsvetenskap med inriktning mot historiska perspektiv C
Handledare: Mayvor Ekberg

Förord

Vi vill börja med att tacka alla som har medverkat vid de olika uppsattsseminarierna vi haft under terminen. Där alla har presenterat och luftat sina arbeten och eventuella problem som uppstått i processen. Vi har fått möjlighet att kontinuerligt presentera och diskutera innehållet tillsammans och dessutom bearbeta texten och innehållet. Vi vill även tacka alla informanter och pastor David Sundström i Luleå Pingstförsamling som gjorde detta samarbete möjligt.

Sist men inte minst så vill vi tacka vår tålmodiga och underbara handledare Mayvor Ekberg, för all hjälp och stöd i arbetet med vår uppsats.

/ Maria och Sofia

Abstrakt

Denna uppsats behandlar Pingstkyrkans uppkomst och framväxt. Syftet med vår uppsats var att undersöka hur pingstkyrkan förändrats över tiden, hur sekulariseringen har påverkat denna karismatiska rörelse. För att få svar på våra frågeställningar har vi använt oss av både ett litteraturstudium och en kvalitativ metod. Frågorna om uppkomst och framväxt är sålunda besvarade genom litteraturstudium, och frågor om människors anslutning och tillhörighet i Pingstkyrkan är besvarade genom djupintervjuer av äldre och yngre medlemmar. Resultatet visade att Pingstkyrkan i Sverige har sina rötter i USA med en stark betoning på andedop och tungotal, och att den i sig själv har förändrats genom åren. Även om ideala normer och strukturer förefaller vara de samma, har öppenheten i rörelsen blivit större genom en vilja till ekumenik, att den inte längre behöver ha en särskiljande profil. Den empiriska undersökningen visade att den främsta skillnaden mellan äldre och yngre vara uppfattningen om andedopet. Mycket handlar i slutändan om människans och religionens anpassning till ett samhälle i förändring.

Sökord: Pingstkyrkan, Andedop, Socialisation, Deprivation

Innehåll

FÖRORD	
ABSTRAKT	
1. INLEDNING	1
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
3. METOD	2
3.1 Urval och genomförande.....	3
3.2 Tidigare forskning, material och avgränsning.....	3
3.3 Etiska överväganden.....	4
3.4 Disposition.....	5
4. DEFINITIONER	5
4.1 Sekularisering.....	5
4.2 Deprivation som drivkraft i sekulariseringen.....	7
4.3 Pingstkyrkans plats på kyrkotrådet.....	8
4.4 Kyrka, sekt och karisma.....	9
4.5 Socialisation som förväntan.....	11
5. PINGSTKYRKANS URSPRUNG	14
5.1 Pingstväckelsens födelse i USA.....	14
5.2 Pingstkyrkans framväxt i Sverige.....	16
5.3 Den nya rörelsen blir den institutionaliserade Pingströrelsen.....	17
5.4 Pingstkyrkan idag.....	20
5.5 Pingströrelsens typiska drag.....	21
5.6 Pingstkyrkan i Luleå.....	23
6. RESULTAT REDOVISNING	24
6.1 Motivation för anslutning.....	24

6.2 Tillhörighet i församlingen.....	26
6.3 Nödvändigheten av andedop och tungotal	28
6.4 Likheter och skillnader	29
7. RESULTATDISKUSSION	31
8. SLUTORD	37
KÄLLFÖRTECKNING.....	38
BILAGA 1	
BILAGA 2.....	
BILAGA 3.....	

1. Inledning

Knutby, tungotal och Åke Green är företeelser vi idag förknippar med Pingstkyrkan. Homofobiska pastorer och hjärntvättande mördare är bilder som setts på löpsedlar runt om i Sverige. Dramat i Knutby var förskräckande för alla. Många ställde frågor om denna form av religiösa rörelser. Dramat i Knutby blev film, och dessutom en pjäs som sattes upp på Uppsala stadsteater. Och vem har kunnat undgå Åke Greens så kallade ”homopredikan”, där han uttalade att: *Sexuella abnormiteter är en djup cancersvulst på hela samhällskroppen*, som det skrevs i Svenska Dagbladet den 4/6 -09. Den bild vi fick genom massmedia var att människor som lever i ett homo- eller bisexuellt förhållande kunde jämföras med en livshotande sjukdom i samhällskroppen.

Bilderna av pingströrelsen och händelserna i Knutby upprörde självklart många, både människor med en nära relation och människor med en mer avlägsen relation till församlingar inom pingströrelsen.

Denna uppsats handlar inte om denna extrema händelse inom en församling som har rötterna i pingströrelsen, eller om extrema uttalanden som gjorts från pingströrelsen. Däremot handlar den om pingströrelsen i sig. Vad vi ville med vår uppsats var att söka efter rörelsens ursprung, var den kom ifrån. Men händelserna kan sägas vara en bakomliggande orsak till att vi ägnat uppsatsen åt denna rörelse, det som gjorde att vi beslutade oss för att undersöka Pingströrelsen. En annan orsak är också att vi vet så lite om den, trots att vi båda har vänner och bekanta som tillhör Pingstförsamlingen. Vi ville lära oss mer om den sjungande handuppsträckande, karismatiska Jesus centrerade rörelsen.

Den farligaste av våra fördomar

är tron att vi inte har några

ur Tankekorn

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med vår uppsats är tvådelat. För det första vill vi dels undersöka pingströrelsens tillkomst och dels hur Pingstkyrkan med tanke på sekulariseringsprocessen har förändrats över tiden. För det andra är vårt syfte att undersöka vilka likheter och skillnader som finns mellan yngre och äldre medlemmar i fråga om hur de beskriver sitt val av tillhörighet i en pingstförsamling. För att uppnå vårt syfte vill vi besvara följande frågor:

- Vad kännetecknade Pingstkyrkan vid dess tillkomst?
- Vilka förändringar har skett över tiden?
- Hur motiverar äldre och yngre människors sitt val av anslutning till församlingen?
- Hur beskriver de äldre och yngre människor sin tillhörighet i församlingen?
- Hur beskriver äldre och yngre människor nödvändigheten av andedopet och tungotalet?
- Vilka likheter och skillnader kan vi finna generationerna emellan?

3. Metod

Liksom vårt syfte är vårt metodval tvådelat. De två första frågeställningarna i syftet besvaras genom ett litteraturstudium. För de två senare, som avser människors val och motivering av val, har vi tillämpat en kvalitativ metod, och då djupintervjuer. Att detta är den mest lämpliga metoden när det gäller att förstå människors tankar har vi funnit i Jan Hartmans bok *Vetenskapligt tänkande: från kunskapsteori till metodteori* (2004). Hartman visar på tre viktiga uttryck som vi har tagit fasta på:

För det första har vi individers *livsvärld*, som är den mening individer knyter till sig själva och sin situation. Denna livsvärld är objektet för hermeneutiska undersökningar. För det andra har vi *förståelse*, vilket är det vi försöker nå genom en hermeneutisk undersökning. Det är denna förståelse som teorin försöker ge genom att beskriva livsvärlden. För det tredje har vi *tolkning*, vilket är det sätt på vilket man skaffar sig en, och rättfärdigar sin, förståelse för individers livsvärld. (s. 186)

Vidare förklarar han att begreppet tolkning har två betydelser. Dels betyder det den process som leder till förståelse och dels betyder det själva resultatet. Hartman talar alltså om tolkning som process och förståelse som resultatet av processen.

I vår uppsats försöker vi få en förståelse för hur individen och gruppen ser på sin omvärld och omgivning. Hur upplever individen själv sin livssituation? Det är hur personen beskriver sig själv och andra, och därmed hur personen uppfattar den värld hon lever i som står i centrum. Vi har valt denna hermeneutiska metod därför att den ger oss möjlighet att få förståelse för människors val av anslutning till en viss religiös församling. En kvalitativ undersökning går inte att mäta i siffror, vilket gäller för den kvantitativa metoden, som ofta använder sig av enkätundersökningar med givna och fasta svarsalternativ. Denna metod kan inte ge några djupare svar på mening. Den kvalitativa metoden med djupintervjuer kan inte söka svar på hur saker och ting verkligen *är*, bara hur människor upplever och föreställer sig att det är.

3.1 Urval och genomförande

När vi använder oss av Hartmans beskrivning av tolkning som process och förståelsen som ett resultat, kan vi även säga att vår tolkande undersökning komparativ genom att vi vill undersöka och förstå skillnader och likheter i hur äldre generationer i jämförelse med de yngre beskriver och motiverar valet av tillhörighet i församlingen. I intervjuerna har vi använt oss av en ostrukturerad intervjuform, men för att ändå få en struktur i tolkningen har vi använt oss av en intervjuguide (se bilaga 1), med tio stycken frågor. Om det har uppstått andra frågor under själva intervjun så har vi, genom att intervjun varit ett öppet samtal, ställt dem direkt. Informanten har alltså till största del själv fått bestämma ordningen i intervjun som ett vanligt personligt samtal.

Vårt urval av informanter har bestått av 6 stycken personer, tre från varje generation. Den yngre generationen har varit mellan 18-28 år och den äldre mellan 60-80 år. I vårt urval tog vi kontakt med David Sundström som är pastor i Pingstkyrkan i Luleå. Han hjälpte oss att komma i kontakt med personer som kunde tänka sig att ställa upp på en intervju. För att kunna få med så mycket fakta som möjligt från våra intervjuer så har vi både fört anteckningar och spelat in intervjun på en bandspelare.

3.2 Tidigare forskning, material och avgränsning

Hela uppsatsen är avgränsad till Luleå i Norrbottens län, detta för att få en lokal anknytning och för att det var lättare för oss att göra intervjuer i vår studiestad. En av böckerna som har varit huvudkälla är Pingströrelsens eget historieverk som är uppdelad i två delar. Den är skriven av ett flertal aktiva personer inom pingstkyrkan bland annat pastorer och evangelister.

Detta kan vara både bra och dåligt utifrån en källkritisk synpunkt. Eftersom att människorna som skrev boken under en tid befunnit sig inom rörelsen. Vilket leder till att deras åsikter kan ha blivit väldigt färgade. Utifrån vårt syfte så tycker vi att detta är positivt, när vi försöker fånga vad som hänt inom rörelsen mer än det vi kan se utifrån. Den andra huvudboken har varit *Religionssociologi – en introduktion* (2005) skriven av Inger Furseth och Pål Repstad. Där ger författarna en översiktlig bild av vad sekularisering är och vad denna betyder. Författarna använder ett mycket bra och pedagogiskt språk som gör det lätt att förstå och ta till sig informationen som de delger. Den andra boken i religionssociologi som vi har använt oss av är Keith A Roberts *Religion in sociological perspective* (1995) I denna bok beskrivs tydligt hur en religiös rörelse byggs upp, och hur den sedan institutionaliseras och blir en etablerad kyrka. Det som var mindre bra med denna bok är att den är skriven på en relativt svårtolkad engelska. Fördelen är att den har ett bra utformat register som underlättat att söka information.

Den tidigare forskningen om pingströrelsen i Norrbottens kustland är ganska liten. Det finns däremot mer källor om Västerbotten och de församlingarna som finns i inlandet. Bland annat har Lars Samuelsson (1983) skrivit en doktorsavhandling om väckelsen i Västerbottens inland som heter *Väckelsens vägar*.

3.3 Etiska överväganden

De etiska överväganden som vi är tagit i beaktning har vi hämtat från Janet M Ruane *A och O i samhällsvetenskaplig forskning* (2006). Samtyckesprincipen innebär att människan har rätt till att själv bestämma om de vill medverka i en intervju eller inte. Personen ska få en ordentlig information om vad intervjun kommer att handla om och personen ska genom denna information kunna ta ett beslut om den vill medverka eller inte. Vi som gör en undersökning ska kunna hantera data om en persons privatliv, vi måste kunna göra intervjuerna anonyma eller konfidentiella så att läsaren inte kan känna igen och koppla informationen till en viss person. Detta för att personen som lämnar informationen inte ska ta illa upp eller bli skadad. Några saker som man kan göra för att personen ska få vara anonyma är bland annat att vi kan ta bort information om kön och ålder, ta bort yrkesval eller utbildningsval. I extrema fall kan man, enligt Dag Ingvar Jacobsen i *Vad, hur och varför – om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen* (2002) ändra uppgifter om kön eller ålder på personen för att skydda dennas identitet. Vi har valt att byta namn på de personer vi har intervjuat samt

att inte skriva ut hur gamla de är och endast använda två åldersgrupper för att beskriva ungefärlig ålder på personerna.

3.4 Disposition

I nästa kapitel definierar vi några viktiga begrepp och beskriver några teorier som vi anser nödvändiga för att förstå utvecklingen av Pingstkyrkan. Efter det kommer vi att beskriva Pingstkyrkans framkomst och utveckling. Följande kapitel handlar om våra intervjuer där vi delger er informationen som framkom under intervjuerna med varje person. Det avslutande kapitlet handlar om resultatdiskussionen där vi sammanfattar uppsatsen och redovisar resultatet av vårt arbete.

4. Definitioner

I detta kapitel definierar vi några viktiga begrepp och dessutom redogör vi för några teorier som vi anser nödvändiga för att förstå utvecklingen av Pingstkyrkan och människors val av anslutning och tillhörighet. Först handlar det om sekularisering, därefter ger vi även en beskrivning av kyrkans framväxt och Pingstkyrkans plats i det så kallade kyrkotrådet. Viktigt anser vi också att det är att förstå begreppen kyrka, sekt och karisma. Vi definierar även vad en grupp är och socialisationens betydelse för anslutning och tillhörighet i en församling. Sist kommer en definition av begreppen andedop och tungotal.

4.1 Sekularisering

Vad är det som gör att människor inte har samma behov av att gå till kyrkan som man hade förr i världen? Betyder detta att människor är mindre religiösa nu än förr? Vad betyder egentligen begreppet sekularisering och vilken inverkan har det på vårt samhälle och utövandet av religion. Det är främst dessa frågor avser vi avser att ge svar på

Enligt Inger Furseth och Pål Repstad i *Religionssociologi – en introduktion* (2003) finns det två typer av sekulariseringsteorier, starka och halvstarka. De starka sekulariseringsteorierna innebär att religionen så småningom kommer att dö ut och försvinna helt. Det var tidstypiskt för sekulariseringsteorierna på 1800-talet. Dessa räknade med att vårt samhälle utvecklas och sekulariseras i faser, en sådan tidig 1800-talsidé kan vi hitta hos fransmannen August Comte Han såg och beskrev hur det allmänna tänkandet i vårt samhälle genomgick tre olika stadier. I

det första stadiet, det teologiska blev allt som hände förklarat som att det var summan av olika gudars och andars verksamhet. Detta skulle senare övergå till det metafysiska stadiet, som ett övergångsstadium, i vilket de religiösa förklaringarna blev mindre och mindre bokstavliga och mer och mer filosofiska. Tillsist kommer det positiva stadiet som Comte såg bryta igenom under hans levnadstid. I detta positiva stadium så får religionens alla föreställningar ge vika för vetenskapen. Detta skulle i sin tur betyda att vetenskapen tagit över helt, och inga av religionens föreställningar skulle längre ha någon mening för människan. Man skulle tillslut bara förlita sig på vetenskapen som förklaring av människan och världen. Det vi vet idag är att religionen fortfarande finns kvar som en del av människors livsåskådning, och att de flesta religionssociologer stöder den andra av de två sekulariseringsteorierna, alltså de halvstarka sekulariseringsteorierna.

Vad menas då egentligen med sekularisering? Furseth och Repstad (2005) visar att de halvstarka sekulariseringsteorierna innebär att religionen i vår tid fått och kommer att få mindre och mindre betydelse i utformandet av vårt samhälle. Peter Berger definierar sekularisering som *processen där sektorer i samhälle och kultur avlägsnas från religiösa institutioners och symbolers herravälde*. En annan, men liknande, sekulariseringsteori har Bryan Wilson som poängterar noga att hans teori handlar om rådande samhällsramar och befintliga samhällsordningar, inte om varje enskild människas trosliv. Enligt honom betyder sekularisering att religionens funktion som norm i samhället är försvagat. Furseth och Repstad sammanfattar det så att sekularisering innebär att religionen blir mindre viktig för hur det sociala livet fungerar, men att detta inte behöver betyda att enskilda människor blir mindre religiösa. De visar även på att Max Weber ansåg att det berodde på, vad han kallar, *avförtrollningen av världen*, man ersatte de religiösa tankarna med rationella och mer målinriktade tankegångar. Han menar att det är i grunden industrialiseringens framväxt som bär mycket skuld till sekulariseringen. Viktiga ord i Webers resonemang är industrialisering, kapitalism, differentiering, urbanisering och vetenskap. Weber ägnar sig alltså åt en mer materialistisk tolkning av sekulariseringsprocessen. Thomas Luckmann menar att Gud inte längre fick plats, utan att han ersattes av vetenskapens förklaringar och tankesätt. Gud blev överflödigt som referens, vilket stämmer väl med Comtes idé. Berger menar att sekularisering egentligen handlar om att religionen, i motsats till tidigare tvång, mer blir någonting man väljer att utöva eller helt enkelt låter bli.

Furseth och Repstad pekar även på Wilsons begrepp ”samhälleliggörande” som en nyckel till sekulariseringen. Wilson menar att samhället övergått till att vara mer opersonligt genom att människor förhåller sig mer ytligt till varandra. Han ser detta som en del i sekulariseringsprocessen eftersom religionen betonar samhörighet och lojalitet mellan människor. Vi kan sammanfatta detta att sekularisering sker på två nivåer, dels på samhällsnivå och dels på individnivå. Samhällets utveckling genom vetenskap och människors utveckling från tvång till frihet samverkar. Svaret på frågan om vad sekularisering innebär kan sammanfattas genom Furseths och Repstads beskrivning av komplexiteten i sekulariseringen och samspelet mellan dessa två nivåer:

Dynamiken i sekulariseringen utspelar sig i mötet mellan trostradition och samhällsutveckling, därför kan de religionsinterna förklaringarna till sekularisering knappast stå ensamma. ... Samhällelig sekularisering kan leda till individuell sekularisering ... Här är det fruktbart att skilja mellan försvagning av organiserat religiös liv och försvagning av individers religiositet. Man kan uppleva att religionen förlorar makt i samhället, och att de etablerade, organiserade trosgemenskaperna har färre medlemmar än tidigare. Samtidigt kan man hävda att den individuella religiositeten inte är mindre utbredd än tidigare, även om den är mer frikopplad än tidigare från religiösa trossamfunds och religiösa ledares auktoritet. (s. 129)

4.2 Deprivation som drivkraft i sekulariseringen

Enligt Inger Furseth och Pål Repstad *Religionssociologi – en introduktion* (2005) innebär deprivationsteorin kort att människor söker sig till religionen för att den kompenserar något som de saknar i sina liv.

Furseth och Repstad (2005) lyfter fram Charles Glockes teori. Han visar på att det finns flera typer av deprivation. En är fattigdom, eller en dålig ekonomisk situation, vilket leder till ekonomisk deprivation. Den andra är social deprivation, man som person saknar något som krävs för att bli accepterad fullt ut. Ensamhet och social isolering tolkar Furseth och Repstad utifrån Glocke höra till social deprivation. Organisk deprivation menar Glocke innebär att vissa människor har det sämre ställt kroppsligt, på grund av funktionshinder eller sjukdom. Ett exempel på etisk deprivation kan vara när människor upplever att det pågår en upplösning av moralen runt dem. Deprivation i sin tur kan verka som en drivkraft i sekulariseringen. Eftersom människan söker sig till religionen för kompensation på grund av en brist i livet, till exempel dålig ekonomi och utanförskap, innebär detta att när villkoren i samhället förbättras så minskar människans sökande efter mening genom religionen. Sekulariseringen inträder när

människor kan känna trygghet i pengar och materiella ting. Det leder till att man dyrkar dessa saker och pengar så till den grad att det blir en ersättning till religion. Alltså ersätter den ekonomiska och materiella tryggheten det som religionen ger. Den sista typen av deprivation som Glock tar upp i sin teori är den psykiska deprivationen. Den inträder när en människa saknar ett tolkningssystem, nödvändigt för att kunna tolka det som händer runt omkring. Detta betyder inte att alla människor i dessa situationer söker sig till religionen. Deprivationsteorin menar Furseth och Repstad är troligen mer relevant när man ska förklara varför människor ansluter sig till väckelserörelser, än när man ska förklara varför människor befinner sig i mer etablerade samfund.

4.3 Pingstkyrkans plats på kyrkoträdet

Henry Chadwick (2005) beskriver i *Den tidiga kyrkans historia* hur kristendomen blev statsreligion genom Konstantin, som var kejsare i Rom i början av 300-talet. Samtidigt med detta blev de teologiska frågorna centrala. Den största frågan handlade om Fadern och Sonen, vem Jesus egentligen var, eller är. Redan vid det första kyrkomötet som Konstantin höll i Nicea år 325 bildades en avknoppning på kyrkoträdet, den arianska kyrkan. Arios från Alexandria ansåg att Sonen inte hade funnits i alla evighet, utan Sonen var en del av skapelsen, genom detta kunde han inte vara av samma väsen som Fadern. Arios och hans lära fördömdes och man fastslog att Jesus Kristus är av Faderns väsen, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som fadern. Nästa möte hölls i Konstantinopel år 381, men dit kom ingen representant från Rom. Denna avhandlade frågan om Anden, som blev bestämd vara lika gudomlig som Fadern och Sonen. Nästa kyrkomöte sammankallades år 431 i Efesos. Där fortsatte debatten om Jesus natur och hans gudomlighet, vilken utvecklades till en debatt om man kunde kalla Jungfru Maria för gudaföderska eller kristusföderska. Nestorius som hävdade att Jungfru Maria var kristusföderska blev avsatt och den assyriska kyrkan blev den andra avknoppningen på trädets stam. Striderna fortsatte, det sammankallades till ett nytt kyrkomöte år 533 i Konstantinopel. Där kom fyra nya avknoppningar på trädet att bildas, då alla inte kunde acceptera mötets beslut som i stort sett innebar att fastställa vad som beslöts i Nicea år 325. Under århundraden pågick stridigheter mellan städerna Rom och Konstantinopel, vilka också innebar att patriarken och påven bannlyste varandra i flera omgångar. Den riktigt stora och slutgiltiga brytningen kom år 1054 då Rom bannlyste patriarken Michael, vilket då innebar en helt ny gren på kyrkoträdet. Vid sidan av den romerskt katolska kyrkan kom den österländska ortodoxa kyrkan med

Konstantinopel som centrum. Detta var inte bara en politisk brytning emellan kyrkorna utan det var även en teologisk.

Enligt McGrath i *Christian Theology, an introduction* (2001) var Roms fastställande av begreppet *filiogue*, som betyder ”och Sonen” avgörande. Den Helige Ande utgår enligt Rom inte enbart från Fadern utan från Fadern och Sonen, vilket östkyrkan fann förminska Fadern som ursprungskälla till både Sonen och Anden. Det kom att dröja i stort sett 500 år innan en ny delning kom att ske. Det var först på 1500-talet då reformationen genomfördes i Tyskland, Schweiz och England. De ledande aktörerna i denna rörelse var Martin Luther, Huldrych Zwingli och Jean Calvin. Det resulterade i att fyra nya grenar uppstod på den katolska stammen. Den Lutherska protestantismens kyrkor och de Reformerta protestantiska kyrkorna som kan räkna Calvin och Zwingli som grundare, den Anglikanska kyrkan eller Church of England. Ur denna kyrkoform, som en medelväg mellan romerskt katolsk och lutherskt protestantiskt, kommer metodismen som en ursprunglig väckelserörelse inom denna kyrka. Den fjärde grenen är Baptismen som tidigt spred från England till USA. Det är från Baptismen som sedan pingströrelsen eller Pingstkyrkan kommer, vilken även har starka influenser från metodismen.

4.4 Kyrka, sekt och karisma

Begreppet kyrka står för en etablerad och allmänt erkänd religiös institution. Det kan till exempel vara Svenska kyrkan, i motsats till Pingstkyrkan som under dess tillkomsttid betraktades som sekt. Nu mera räknas enligt Göran Gustafsson i *Tro, samfund och samhälle, sociologiska perspektiv* (1997) Pingstkyrkan till den institutionaliserade sekten.

Redan under det tidiga 1900-talet och den alltmer synliga sekulariseringen kände pingströrelsen att de var tvungna att mobilisera sig för att överleva. Den har klarat de kritiska momenten att gå från sekt till kyrka. De har fått en institutionaliserad struktur men fasta normer och regler. Lewi Pethrus som den första starka ledaren lyckades kanalisera den karisma han bar på till rörelsen i sig själv. Denna process beskriver vi utförligare längre ner.

Vidare menar han att Max Weber, som en tidig 1900-tals sociolog, gjorde en enkel definition av kyrka och sekt. Weber menade att den avgörande skillnaden ligger i hur dessa två rekryterar sina medlemmar. Ernst Troeltsch utvecklade Webers definition vidare. Han menade

att en kyrka gjorde anspråk på att omfatta alla i samhället, och att den inte ställer några direkta krav på engagemang från sina medlemmar. Detta stämmer väl med den Svenska kyrkan som fram till år 2000 betraktat dopet som lika med ett automatiskt medlemskap. Sekten däremot har stora förväntningar på medlemmarna när det gäller sättet att leva. Personerna som är medlemmar här har själva valt att gå med, vilket i sin tur ställer krav på ett personligt engagemang i gruppen, dessutom betonas en medveten personlig tro och omvändelse. Inom sekter finns ofta en ett jämlikhetsideal, därför finns ingen ämbetshierarki likt det den Svenska kyrkan har.

Keith A Roberts framhåller i sin bok *Religion in sociological perspective* (1995) att ledaren i en sekt eller ny religiös rörelse har karismatiska eller speciella gåvor, vilket gör att denne har en speciell auktoritet i gruppen. Men denna karisma är inte en egentlig egenskap hos en bestämd person, utan den har gruppen som sådan tillskrivit ledaren. För att en sekt eller nybildad religiös rörelse ska kunna överleva behövs därför ett personligt engagemang inom gruppen. Roberts visar på Weber som även menar att om gruppen inte institutionaliseras efter den karismatiska ledarens bortgång kommer den troligen att upplösas. Detta betyder att den karisma som gruppen funnit hos ledaren måste föras över till rörelsen som sådan.

En karismatisk ledare finns alltså bara i början av utvecklingen av en ny rörelse, eftersom denna måste utvecklas genom att skaffa sig stabila normer, regler och status, både bland nya medlemmar och i samhället. Roberts visar att sociologer brukar kalla denna institutionalisering för karismans "rutinisering" (routinization). Den nya ledaren, som antingen kan vara vald av den tidigare, karismatiska, ledaren eller av gruppen kommer inte att ha samma makt som den karismatiska ledaren, utan den nya kommer att få ett mer ideologiskt ledarskap. Den idealism som fanns hos grundaren och de första anhängarna övergår till att bli mer av en strävan efter trygghet och status genom att bli en av samhället accepterad rörelse. Denna institutionalisering innebär enligt Roberts en risk. När den karismatiska strukturen övergår till att bli institutionaliserad, mera ideologisk, mer byråkratisk och mer rationell finns risk för att den subjektiva upplevelsen av religionen blir underställd det objektiva, så som kollektiva ritualer och beteenden.

Men rutiniseringen eller institutionaliseringen kan se olika ut för varje grupp. Några grupper kommer att bli mer byråkratiska än andra, andra kommer att utveckla ett mer professionellt prästerskap. Roberts beskriver Niebuhrs teori om sektens väg till att bli en etablerad eller

institutionaliserad sekt, eller ett samfund en så kallad denomination eller en kyrka, beroende på hur fast och erkänd den byråkratiska strukturen har utvecklats och hur socialisationen fungerar. När en sekts medlemmar får barn och utvecklar egna barngrupper och skolor så att barnen får utbildning i den egna religionen, kommer barnen att utveckla en tro på gruppens religion, de fortsätter att vara medlemmar också när de blir äldre. Sekten förvandlas till ett samfund eller denomination, och i förlängningen kanske även en kyrka. Betoningen på tron har gått från att vara en nödvändig, subjektiv livsomvändelse till något man kan lära ut, tron är inte längre bara ett resultat av en spontan och emotionell upplevelse. Gruppen får ett annat uttryck beroende av att tron har blivit mer intellektuell. Desto mer en sekt närmar sig samhället desto mer lik blir den en etablerad kyrka. Vi visade att Gustafsson finner att Pingstkyrkan hör till den institutionaliserade sekten. Som vi förstår skulle den kunna, rent sociologiskt definierad, vara en kyrka. Den har utvecklat en administration, den har en byråkratisk struktur, den karisma som den grundande ledaren hade har förts över på själva gruppen. Den är erkänd på lokal, nationell och internationell nivå. Vad som då gör att den inte räknas till en etablerad kyrka är främst att den inte som kyrkor och denominationer har ett så kallat inklusivt medlemskap. Pingstkyrkan har i motsats ett exklusivt medlemskap, det vill säga att den ställer krav på medlemmarnas personliga, subjektiva tro och omvändelse och på medlemmarnas beteende i det vardagliga livet. Enligt Gustafsson skiljer sig då Pingstkyrkan som institutionaliserad sekt från sekten genom att den är öppen mot andra religiösa kyrkor och samfund.

4.5 Socialisation som förväntan

Furseth och Repstad i *Religionssociologi – en introduktion* (2005) sammanfattar grundtanken i teorier om socialisation, vilken är att vi människor tänker och handlar på bestämda sätt därför vi har vant oss vid det genom en långvarig uppfostran, som samtidigt tillhandahåller viktiga rollmodeller, eller förebilder. Vidare menar de, att när vi talar om roller i ett sociologiskt sammanhang, talar vi om summan av de förväntningar som riktas mot en viss person i ett visst sammanhang. Detta betyder att i socialisationsteori och i social rollteori finns det ett antagande som säger att alla människors handlingar är styrda av andras förväntningar, som vi i efterhand internaliserar, det vill säga att vi och gör andras förväntningar till våra egna. Detta innebär i sin tur att den närmaste gruppen vi tillhör, den så kallade referensgruppen, ger oss våra referensramar, tolkningsmönster och vår status och roll.

Människan skapar sig därmed en social samvaro och identitet, genom gemensamma värderingar, normer och världsbild.

Furseth och Repstad påminner om att socialisationen påverkar inte bara barn utan även vuxna. När det gäller barn och unga visar Furseth och Repstad på Roofs lokalismteori som säger att ett lokalsamhälle kan bidra till en snabbare socialisation. I ett lokalsamhälle som är präglad av sin religion kan hela samhället bidra till både yngre och äldres religiösa socialisation. Idag är detta inte lika vanligt som förr utan det är främst familjen som överför den religiösa tron till den unga generationen. Men även i detta kan vi se påverkan från sekulariseringen som vi tidigare har beskrivit. Lokalsamhällen med starka religiösa traditioner har ersatts av pluralistiska samhällen. De ungas val av livskamrat har betydelse för den fortsatta religiösa socialisationen och traditionsförmedlingen generationer emellan. Den sociologiska forskningen visar, som Furseth och Repstad framhåller att om en av parterna är mer religiöst engagerad, blir det ofta att denna person kommer att bli mindre engagerad i sin religion. Detta ses både som en drivkraft och ett uttryck för sekulariseringen

4.6 Andedop och tungotal

Vi såg att Furseth och Repstad påminner om att socialisationen påverkar inte bara barn utan även vuxna. Genom Antoon Geels i *Den religiösa människan, en introduktion till religionspsykologin* (2006) kan vi se att om en vuxen går in i en religiös rörelse så får de genom socialisationen in i gruppen samma tolkningssystem som gruppen i helhet. De delar med andra ord gruppens symbolsystem som innebär att de får ett speciellt språk, ett speciellt beteende och en speciell identitet, och inte minst en delad förväntan. Om detta skriver Geels i samband med att han diskuterar tungotal och andedop:

Vill man studera människors upplevelser och beteenden i ett pluralistiskt samhälle skall man alltså förvissa sig om "hur en individ definierar sin situation, vilket perspektiv som använder för att nå fram till denna definition, och vilka som är åhörarna, som genom sina responser ger den nödvändiga bekräftelsen för denna position. Detta medför att vi måste intressera oss för dels individens förväntningar på andra i omgivningen, dels vilket umgänge hon har med andra, och dels vilka människor hon identifierar sig med." (s. 101)

Geels använder sig här av Nils G Holms definition av tungotal, även kallat glossolali och beskriver detta som:

... ett visst språkligt fenomen, ett verbalt beteende, som vanligen förekommer i samband med andakts- eller gudstjänstliv och består av ljudkombinationer, vilka av de troende själva uppfattas vara ett för den okänt språk. ... människan blir delaktig av den heliga Ande på ett överflödigt sätt. Då det sker ges människan i allmänhet en påtaglig och genomgripande upplevelse av att vara föremål för Guds handlande. Det yttre synliga tecknet på att andedopet har skett är ofta glossolalin. Andedopet och glossolalin anses vara en gåva som Gud ger. Läran om andedopet återgår på modeller i Bibeln, främst berättelsen om Andens utgjutande i den första pingstdagen. Pingströrelsens uppfattning är att varje människa bör vara andedöpt för att kunna leva ett andligt liv. *Inom rörelsen finns därför ett normkrav på att varje pingstvän bör vara andedöpt.* (s 103 vår kursivering)

Intressant är att Holm uttrycker det så att det inom pingströrelsen finns ett ”normkrav” på att varje medlem bör vara andedöpt. Geels visar att Holm beskriver detta som en lång process av förväntan. Det är tre faser som ska genomgå för att bli andedöpt och kunna tala i tungor. Den första fasen kallas *förberedelse*, då får personen kunskap om vad tungotal och andedop är, vilket sker genom att personen tar efter de normer och roller som finns i gruppen. I denna fas ingår en så kallad *väntetid*. Det är längtan och förväntan på att själv få uppleva andedop och tungotal. *Genombrottet* är nästa fas, i vilken personen får förmågan att tala i tungor. Denna fas inleds med förböner och handpåläggning. När personen har upplevt andedopet och tungotalet kommer den tredje och sista fasen som är *fortbeståndet*. Holm anser att den som en gång har upplevt tungotal inte har några problem att återuppta det, även efter en längre tid av uppehåll. Om en person inte har upplevt andedopet, vilket de flesta gör i unga år, far de gärna till så kallade ungdomsveckor för att med hjälp av gruppens förböner för att få uppleva andedopet och tungotalet. Vid dessa möten byggs en stor förväntan upp bland deltagarna. Alla vill tillhöra referensgruppen, dela deras speciella beteende och speciella identitet som den som har upplevt andedopet och tungotalet, ha rollen som den andedöpte och tungotalande. Geels menar att personen i ett ännu större perspektiv förväntar sig att få denna gåva precis som lärjungarna i bibeln, enligt Apostlagärningarna 2:4 fick.

5. Pingstkyrkans ursprung

I detta kapitel ska vi först beskriva Pingstkyrkans rötter i USA. I nästa avsnitt redogörs för hur denna rörelse etablerar sig, hur den utvecklas och blir till en erkänd frikyrklig församling i Sverige till början av 1960-talet, samt vilka värderingar församlingarna runt om i Sverige förhåller sig till idag.

5.1 Pingstväckelsens födelse i USA

Enligt Jan Åke Alvarsson, i *Händelser och utveckling under 1900-talet* (2007) har Pingstkyrkan sina rötter i ett litet bönemöte i Los Angeles. De som närvarade var till största del afro-amerikaner, med endast några få vita närvarade. Ibland dessa kunde man finna svenskättlingar. Denna bönegrupp hade bildats av Willian J. Seymour från Houston. Han hade rest till Los Angeles för att han hade fått en kallelse från en kyrka i trakten. När han hade predikat om andedopet hade kyrkan raskt kastat ut honom. En man vid namn Andrew G. Johnson, tidigare Anders Gustaf Johansson från Skövde mötte Seymour vid ett tältmöte. Det som förenade de två var längtan efter andedopet. Fast beslutna att uppleva denna bibliska händelse sände man efter Lucy F. Farrow, Seymours andedöpta mentor från Houston, som hjälp för att uppnå andedopet, vilket alla i den grupp som samlats kring Johson och Seymour så innerligt längtade efter.

Som ett led i att nå fram till ”målet” föreslog Farrow att gruppen skulle fasta. Efter 10 dagars bön och fasta fick de en uppenbarelse, ett löfte att Gud skulle ”komma över” dem på ett speciellt sätt. De skulle döpas i eld och helig ande som det står att läsa i Luk. 3:16

Jag döper er med vatten. Men det kommer en som är starkare än jag, och jag är inte värdig att knyta upp hans sandalremmar. Han skall döpa er med helig ande och eld.

På kvällen den 9 april 1906 hade Seymour och Farrow blivit kallade till ett hus på Union Street, där en man vid namnet Edward Lee bodde. Han hade kallat på dem därför att han kände sig sjuk och ville att de skulle be för honom, enligt Jak. 5:14; som säger: *Är någon av er sjuk skall han kalla till sig de äldste i församlingen, och de skall smörja honom med olja i Herrens namn och be böner över honom.* När de hade gjort detta blev mannen genast helad. I *stundens hetta*, som Alvarsson uttrycker det, ville han också att de skulle be för honom så han

skulle få bli andedöpt, som den första i Los Angeles som fick uppleva detta. Farrow började be för Lee, och när hon lade sina händer på honom föll han av stolen och började tala i tungor, men yttrade endast i några få ord. När detta var gjort gick alla som var samlade tillbaka till huset på Bonnie Brae. Där möttes de av människor som bad på sina knän. När Lee kom genom dörren berättade han för de andra vad som hänt. Hela gruppen blev glad och förväntansfull och ville att Seymour skulle läsa Apostlagärningarna 2:4 som säger att *alla* fylldes av helig ande och började tala andra tungomål. Men han hann inte läsa versen färdigt innan flera började tala i tungor. Detta var enligt Alvarsson startskottet till den stora internationella pingstväckelsen.

För att förstå Alvarssons beskrivning av denna början på uppkomsten av Pingstkyrkan måste vi gå till hela berättelsen i Apostlagärningarna i Nya Testamentet 2:1–12

När pingstdagen kom var de alla församlade. Då hördes plötsligt från himlen ett dån som av en stormvind, och det fyllde hela huset där de satt. De såg hur tungor som av eld fördelade sig och stannade på var och en av dem. Alla fylldes av helig ande och började tala andra tungomål, med de ord som Anden ingav dem. I Jerusalem bodde fromma judar från alla länder under himlen. När dånets ljud samlades hela skaran, och förvirringen blev stor när var och en hörde just sitt språk talas. Utom sig av förvåning sade de: "Men är de inte galileer allesammans, dessa som talar? Hur kan då var och en av oss höra sitt eget modersmål talas? Vi är parther, meder, elamiter, vi kommer från Mesopotamien, Judeen och Kappadokien, från Pontos och Asien, från Frygien och Pamfylien, från Egypten och trakten kring Kyrene i Libyen, vi har kommit hit från Rom, både judar och proselyter, vi är kretensare och araber - ändå hör vi dem tala på vårt eget språk om Guds stora gärningar." I sin häpnad visste ingen vad han skulle tro, och de frågade varandra: "Vad betyder detta?"

Detta är beskrivningen av det den kristna traditionen senare kom att kalla pingstdagen, som infaller tio dagar efter Kristi himmelfärds dag. Det var denna passage i bibeln som gav namn åt rörelsen. Detta, att fyllas av helig ande, som det står i den citerade texten kom allmänt att kallas "andedop". Man tolkade enligt Alvarsson händelsen på 214 North Bonnie Brae som ankomsten av en andra pingstdag. Man betonade redan från början det eskatologiska perspektivet, att den yttersta tiden var i antågande. Tanken var att när alla människor fått ta del av detta budskap så hade man banat väg för Jesus andra ankomst. Församlingen skulle färdas mot himmelriket och där få möta Jesus.

5.2 Pingstkyrkans framväxt i Sverige

Enligt Alvarsson hade den tidigare omnämnda Andrew Johnson, efter en misslyckad missionsresa till Jerusalem kommit tillbaka till sin hemstad Skövde i november 1906. Väl där tog han kontakt med traktens baptistförsamling, som fått namnet Elim. Där träffade han Axel Widmark som blev hans mentor. Makarna Widmarks hem blev snart en träffpunkt och bönemöten vilka hade historierna om vad som hände i Los Angeles som förebild. Efter ett tag kände Johnson sig instängd i föräldrahemmet, där han bott sedan ankomsten till Sverige, så han flyttade in hos Widmark och hans fru där han bodde en tid. Johnson kämpade med brinnande engagemang för att berätta om andedopet som skulle hjälpa människor till ett rikare andligt liv och tillsammans höll de husmöten. Efter hand fick man tillåtelse av Carl Viktor Hugo, föreståndaren för baptistförsamlingen, att samlas i Elimkyrkan. I december 1906 ”föll Anden” över Widmarks son, Carl. Han började tala i tungor, ingen förstod ett ord av vad han sa. Alvarsson framhåller att detta gjorde folk uppjagade och oroliga, och att Johnson försökte lugnade dem genom att berätta att detta inträffat när Anden ”föll över honom”. Trots Johnsons berättelser om den egna upplevelsen tvivlade man och bestämde sig för att kalla på någon som skulle kunna bedöma situationen. Hugo kallade på John Ongman, en pastor från Örebro.

Ongman kom till Skövde för att ge sin syn på det som hände. Efter att ha medverkat vid några möten gav han sitt utlåtande ”Detta är från Gud!” Allt detta som Ongman upplevt tog med sig till Örebro. Han inbjöd Andrew Johnson, som frontfigur i väckelsen i Skövde, att tala i sin församling som hade fått namnet Filadelfia. Andrew var ingen stor talare, men han vittnade om sina upplevelser. Han använde det han hade lärt sig i Los Angeles, ”att bedja igenom människor”, det vill säga lägga händerna på människor och bedja så att de fick uppleva andedopet. Dessa lokala händelser, känd som Den nya rörelsen, fick sitt första uppmärksammande på nationell nivå genom en notis i *Wecko-Posten* den 24 januari 1907. I denna artikel berättades om den svensk-amerikanske predikanten som hade haft möten i den lokala baptistförsamlingens lokaler. Endast ett par dagar efter denna artikel publicerades, utkom det en ny artikel om väckelsen i Skövde. Denna gång i *Svenska Morgonbladet* som var Missionsförbundets dagstidning. Några dagar efter artikeln i *Wecko-Posten* kom ett reportage i *Dagens Nyheter*. Detta gjorde att Andrew G. Johnson blev känd i hela landet. Men han blev inte känd som Andrew G. Johnson, utan som Andrew G. Jansson, då reportern som skrev artikeln i *Dagens Nyheter* översatte hans efternamn i sin iver att påvisa att Andrew Johnson

faktiskt var svensk. Detta blev problematiskt och ledde till att Andrew bytte till efternamnet Ek, för att slippa vara ömsom Johnson och ömsom Janson. Vi vet förhållande vis lite om Johnson-Ek som person. Det vi främst vet är att han togs emot med öppna armar i Örebro, till skillnad från hans hemstad Skövde där han mött mycket motstånd från framstående personer. Alvarsson visar att Örebro under ett möte den 5 feb 1907 fick utmärkelsen *Sveriges Los Angeles* och blev följaktligen en mittpunkt för väckelsens spridning. Tack vare Ongman, fick Johnsons förkunnelse om andedopet tillgång till ett nästan landsomspännande nätverk, nämligen "Örebromissionen". Denna rörelse hade Ongman bildat med avsikten att inspirera till mission både i och utanför Sverige. Örebromissionen fick ett varmt välkomnande även av väckelseinriktade som verkade i Baptistsamfundet, han fick därmed ett stort inflytande också över Baptistsamfundet. I och med att Ongman hade inställningen att kvinnorna skulle medverka i evangelisationen och i församlingsarbetet myntades ett känt uttryck under denna tid, nämligen Ongmansystrarna. Dessa kvinnor fick en framstående roll i spridningen av budskapet och Den nya rörelsen.

Gunilla Nyberg Oskarsson visar i *Verksamhet och särdrag under 1900 – talet* (2007) att när pingströrelsen började växa fram så var det mestadels kvinnliga medlemmar. Kvinnorna gick in helhjärtat för sina församlingar och drev dem framåt. Man missionerade både inom och utanför Sverige. Allt eftersom rörelsen blev mer strukturerad och institutionaliserad under 1940- talet förlorade kvinnorna sin betydelse för de män som drev rörelsen framåt. Det tog ända till 70-talet innan kvinnorna började tas på allvar igen. Förändringen på 70-talet ledde fram till att man på 90-talet började avskilja kvinnor i allt större utsträckning som pastorer och föreståndare.

5.3 Den nya rörelsen blir den institutionaliserade Pingströrelsen

Det var, som Alvarsson visar i *Händelser och utveckling under 1900-talet* (2007) Lewi Pethrus (1884-1974) som ledde Den nya rörelsen fram till att bli ett eget, från Baptiströrelsen, fristående samfund. Efter en kortare tid på Betelseminariet, den skola där Baptistförsamlingarnas pastorer utbildades, blev han 1907 tillfälligt pastor i en baptistförsamling i Lidköping. Alvarsson skriver att Pethrus under sin tid i församlingen fick uppleva andedopet, och fick därmed även tungotalet. Efter denna upplevelse ansåg han sig tillhöra Den nya rörelsen. År 1911 blev han predikant i Stockholmsförsamlingen Filadelfia. Det efterföljande året predikade Pethrus om ämnet *Jesus kommer*. Predikningarna väckte stort

intresse och Pethrus började söka efter ett förlag som kunde publicera predikningarna. När inget förlag var intresserat av att ge ut dessa, eftersom han var relativt okänd, startade Lewi Pethrus ett eget bokförlag. Från detta förlag kommer de båda lovsångssamlingarna Segersånger 1912 och den mer kända Segertoner 1914. Under denna tid mötte väckelsen mycket motstånd i Stockholmsområdet. De lokala tidningarna skrev artiklar och reportage som väckte misstankar mot rörelsen. Carl Hedeén, mentor till Pethrus, kallade Pethrus till Stockholm trots all uppståndelse genom tidningarnas skrivelser fortsatte han sitt arbete. Ett arbete som resulterade i att församlingen växte från 74 medlemmar till 400 mellan 1911 och 1913. Detta var också antalet medlemmar församlingen hade när den blev utesluten ur Baptistförbundet.

Uteslutandet berodde på Filadelfiaförsamlingens öppna nattvard, det vill säga att människor som de kunde bedöma som icke troende deltog i nattvarden. Gunnar Westin, baptistisk kyrkohistoriker, har enligt Alvarsson visat att det inte fanns något beslut inom Baptistsamfundet som motsatte sig öppen nattvardsgång, och att nattvarden genomfördes på liknande sätt runt om i landet. Alvarsson anser att är mest sannolikt att konflikten hade sin grund i att Pethrus stött sig med ett flertal ledare i Baptistsamfundet, som gjorde att frågan om nattvarden blev så avgörande. När han inte ville vika sig för deras krav blev hans församling tvungen att lämna Baptistsamfundet år 1913. Även om Ongman öppnat för Pethrus återvändande till baptistsamfundet var Pethrus inte intresserad. Ett par år senare kom nästa brytning, denna gång med Örebromissionen, vilket fick som resultat att Filadelfia församlingen i Stockholm genom Pethrus initiativ grundade en egen bibelskola 1915, fri från Baptistsamfundet. Ytterligare ett steg som på vägen som gjorde att Filadelfia församlingen kom att bli en egen fristående institution var Lewi Pethrus initiativ till veckotidningen *Evangelii Härold*. Denna tidning, som gavs ut regelbundet från 1916, fick stor betydelse som upplysnings- och förbindelseorgan mellan de olika pingstförsamlingarna inom Sveriges gränser. Samma år kom Årsboken *Julens Härold*, även den med regelbunden utgivning. Alvarsson visar på det som är intressant med *Julens Härold*, att i dess första upplaga, som blev en försäljningssuccé, är att alla de då ledande männen bakom pingströrelsens tillkomst fanns med som författare, förutom Ongman. Medverkande skribenter var O. L Björk, Andrew Johnsson-Ek, T. B Barrat, Carl Hedeén, och Elias Hane. Till dessa tidiga förgrundsfigurer till dagens pingströrelse, fanns också många av de kommande ledarna som troget skulle följa Pethrus: Gunnar Vingren, Axel Severin, Alfred Gustafsson och Axel Hammar. Enligt Nyberg Oskarsson i *Händelser och utveckling under 1900- talet* (2007). Fortsatte rörelsen att växa

och under 1920-talet. Det bildades ungefär 340 nya pingstförsamlingar runt om i Sverige. Som en viktig faktor i rörelsens framgång anger Nyberg Oskarsson att den kunde tilltala alla.

Den framväxande rörelsen med den starka tron på en Gud som gör under och därför möjligheten att bli helbrägdagjord leder Strävare i *Händelser och utveckling under 1900-talet* (2007) att mena att de pingstförsamlingar som växte fram under 1930-talet ville vara folkets ”mirakelvärkstäder”. Missionen inom landet var välbehövd under början av 30-talet när arbetslösheten i Sverige var hög, bland andra gav Filadelfiaförsamlingen i Stockholm mat och kläder till dem som var drabbade av denna kris.

År 1932 bildades Svenska Ekumeniska nämnden. Detta väckte enligt Strävare en uppenbar fråga inom rörelsen. Frågan som aktualiserades var: *Vilken är Pingströrelsens uppgift, och vilket ansvar har den som ett frigjort och andedöpt folk i närvarande tid?* Strävare nämner att Lewi Pethrus på ett ironiskt sätt refererade till ett uttalande från en okänd talare vid ett frikyrkligt möte. I detta menades att pingstväckelsen hörde till det myckna onda i tiden, som man hade att bekämpa. Man förstod rörelsen så att dess mening var att söndra, och man betecknade den som en söndringsrörelse, ”som vållade Guds församling stora svårigheter”.

Det de ledande inom rörelsen kom fram till var att avskildhet från andra trossamfund var viktigt. I ett samarbete med andra samfund fanns risk att man som rörelse skulle tappa sin särart. Dessutom skulle ett sådant samarbete innebära att de beblandade sig för mycket med det som Strävare beskriver som ”världsandan”, vilket skulle leda till att man miste den ursprungliga kraften som fanns inom rörelsen. År 1935 var de beredda att som Stävare uttrycker det ”dela med sig av välsignelserna just de hade fått av Gud”, genom att öppna för ett visst samarbete med andra kristna samfund. Nästföljande år talades i andra ordalag om andedopet. Rörelsen såg nu en möjlighet att uppnå större enhet mellan de andedöpta som betonade tungotalet, och de som inte betonade tungotalet som enda tecknet på att man hade mottagit andedopet. Strävare framhåller Carl-Erik Sahlbergs avhandling, *Pingströrelsen och tidningen Dagen: från sekt till kristet samhälle 1907-63 och 1977*. I denna har Sahlberg funnit att församlingen mellan åren 1933 till 1945 blev mer vedertagen som rörelse, både som kyrklig rörelse och i samhället. Sahlberg finner att Pingströrelsen under 40-talet gick från att vara mestadels människor från arbetarklassen, till att kunna omfatta högre samhällsklasser. Under denna tid kämpade rörelsen med frågan om hur långt den kunde gå i anpassning och kontakt med den omgivande världen, den så kallade ”världsligheten”.

Den fortsatta utvecklingen av Pingstkyrkan innebar bland annat en ny tidning. Enligt Strävare fick Pethrus den idén 1945, tidningen skulle heta *Dagen* och som namnet antyder vara en daglig tidning. Tidningen skulle vara ett forum för Pingstkyrkan där man kunde föra fram tankar om problem i samhället samt främja väckelsen runt om i landet. *Dagen* gick i tryck för första gången den 1 november år 1945. År 1958 var det ett tronskifte inom Pingströrelsen, Lewi Pethrus lämnade då sin tjänst som föreståndare för Filadelfiaförsamlingen och ersattes av Willis Säwe. Men Pethrus fortsatte ändå fram till sin bortgång år 1974, att påverka och ha ett viktigt inflytande för rörelsen enligt Olof Djurfeldt i *Händelser och Utveckling på 1900-talet* (2007). I slutet av 50 – talet, 1959 bildas *Lewi Pethrus Stiftelse för filantropisk verksamhet*, som kort innebär att med den kristna tron förebygga olika typer av missbruk och tillgodose behandlingshem för bland annat själslig och medicinsk hjälp. (<http://www.lp-verksamheten.nu/verksamhetside.html>, 27/5 -09) De gick under 1960-talet från världsförnekande rörelse, till att bilda ett politiskt parti. Ivar Lundgren skriver i *Händelser och utveckling under 1900- talet* (2007) om initiativet till KDS - Kristen demokratisk samling, som utgick från den tidigare bildade gruppen Kristet Samhälls Ansvar (KSA). 1964 bildades KDS och deras första val avslutades med 1,8 % av svenska folkets röster. Nu ingår detta parti i den sittande regeringen.

5.4 Pingstkyrkan idag

För att få en tydligare bild av vad Pingströrelsen står för i dag, har vi valt att lyfta fram bildandet av *Riksföreningen Pingst – Fria församlingar i samverkan* år 2001. Riksföreningen startades för att för att kunna stärka och införa mer struktur i det gemensamma arbetet. Denna förening har vid ett rådslag tagit fram stadgar som ska visa och representera vad pingstförsamlingarna bör stå för och jobba mot. Föreningen vill fungera som forum för samarbete mellan de olika församlingar i Sverige som ansluter till Pingst. Viktigt är att församlingsverksamheten *skall bedrivas utan vinstsyfte*. I detta dokument anges också församlingarnas gemensamma värdegrund, under paragraf 3 (se Bilaga3): *En gemensam teologisk hållning är utgångspunkten för församlingarnas gemenskap Den formuleras utifrån tron på Bibeln som Guds ord; 2 Tim 3:16-17 och med mönster från Apg. 2:41-42. Pingst anknyter till de klassiska trosbekännelserna, den Apostoliska och den Niceno-konstantinopolitanska, och är en del av den internationella pingstväckelsen och anknyter till*

Pentecostal European Fellowship (PEF) och World Pentecostal Fellowship (WPF) samt till Lausannedeklarationen och Manilamanifestet.

(<http://www.pingst.se/viewNavMenu.do?menuID=47>)

Riksföreningen Pingst är inte endast öppen för de traditionella församlingarna utan även de församlingar som kan acceptera föreningens ändamåls paragraf (se Bilaga 3) så kan dessa söka associerat medlemskap. Vilket visar på ekumeniken som tillkommit genom åren. Pingströrelsen är inte längre en exklusiv rörelse utan mer inklusiv, det vill säga att den är mer öppen för ekumeniskt samarbete. Fördelarna för de anslutna församlingarna är följande, en stärkt juridisk ställning som kristen gemenskap, förstärkt skydd för trosfrihet, tystnadsrätt för församlingens pastorer och en möjlighet för församlingarna att ta emot kyrkoavgift. Vilket innebär att personer som tillhör en församling som är ansluten till Riksförbundet – Pingst Fria församlingar i samverkan kan välja att ge den statliga kyrkoavgiften till sin lokala församling och föreningen, istället för att ge den till Svenska kyrkan.

5.5 Pingströrelsens typiska drag

Som de tre mest typiska dragen inom Pingströrelsen anger Efraim Biem i avhandlingen *Den moderna Pingströrelsen* (1924) vara tungotalet, tron på kraften av helbrägdagörelse, och den speciella mötesatmosfären. Han skriver:

... känslomheten intager ett mycket viktigt rum vid pingströrelsens gudstjänster och sammankomster. Man vill nå fram till en levande, omedelbar förnimmelse av barnskapets härlighet, till en förvissning om att stå i Guds gemenskap, att vara fylld med anden och så i sitt hjärta förnimma Guds barns förunderliga frid och glädje. Alla moment, som kunna bidra till att uppväcka och stärka dessa känslor av glädje, frid och jubel, tillvaratagas och understrykas. (s.164)

Detta skrev Briem som en av de första som gjort en vetenskaplig avhandling om Pingströrelsen. Betoningen på känslan och atmosfären inom församlingen är alltså väldigt viktigt.

Ulrik Josefsson anger i *Pingströrelsen – Verksamhet och särdrag under 1900-talet* (2007) fem drag som har följt Pingstkyrkan genom hela 1900-talet, och som vi därför kan förstå gälla också idag:

- *Jesuscentreringen*

- *Viljan att återskapa urkristendomen*
- *Betoningen på den personliga erfarenheten*
- *Inriktandet på den praktiska kristendomen*
- *Bilden av sig själva som unika*

Josefsson menar att Jesuscentreringen visar sig tydligt i gudstjänstlokalerna. De är återhållsamt utsmyckade. Vanliga dekorationer är bibelcitrat, som ofta är citat av Jesus. Namnet Jesus sitter på en väl synlig plats, ofta är platsen framme på talarstolen.

Bibeln, inte de kyrkliga dogmerna ligger till grund för teologin. Pingströrelsen satte själva in sin bibelsyn i ett teologiskt historiskt system som kallas restorationism. Grundtanken i restorationismen är att det fanns ett kristet ideal i urkyrkan som gått förlorat. Detta strävar man den efter att återupprätta. Urkyrkans tro, som den uppfattas av Pingströrelsen enligt Josefsson, är en norm som ska genomsyra all tid. Rörelsen såg på kyrkans historia som ett avfall, vilket började med Den Konstantinska statskyrkan som grundades under 300-talet. Reformationen tolkas som det första tillbaka till ursprunget. Nästa steg kom med Pietismen. Denna rörelse beskrivs av Per Beskow i *Teologisk Lexikon* (1999). Själva begreppet pietism kommer av latinets *pi'etas* som betyder *fromhet*. Den var en rörelse som uppstod inom lutherska kyrkor, och i viss mån även inom reformatoriska kyrkor från 1600-talets slut. Pietismen betonade ett fromt och gudfruktigt liv och den enskildas religiösa upplevelse, ånger över synden, omvändelsen och avståndstagande från världsliga nöjen. Pietismen ansåg att de omvända borde vända sig bort från världen och samlas i fromma grupper, i så kallade *colle'gia pieta'tis*. De ”verkligt” omvända och troende skulle utgöra en *ecclesiola in ecclessia*, en liten kyrka inom kyrkan. Detta tog form av inomkyrkliga väckelserörelser, till exempel det som kom att bli vår tids EFS kyrka. Som vi visat tidigare hör Pingstkyrkan, med sin dopsyn, till den reformerta grenen på kyrkotrådet och har som sådan aldrig varit en inomkyrklig väckelserörelse. Som det tredje steget i återvändandet till urkyrkan kom pingstväckelsen. Denna uppfattades som det fulla återupprättandet av den ursprungliga bibliska kristendomen. Ett uttryck som blev centralt inom pingströrelsen var: *Vad står det skrivet?* Josefsson visar att viktiga begrepp som identitetsmarkörer blev apostolisk, biblisk och urkristen.

Genom att Pingstväckelsen inspirerades av pietismen, lades tonvikten på det medvetna, personliga mötet med Gud. Josefsson framhåller att upplevelsen av det som står i Bibeln blev

mycket viktigare än att försöka analysera dess trovärdighet. Just betoningen på upplevelsen är en av nycklarna till att förstå varför Pingströrelsen framhåller att det är den heliga anden som har inspirerat skriften, vilket betyder att de som skrivit Bibeln har skrivit ned Guds ofelbara ord. Man var dessutom helt övertygad om att Anden fortsättningsvis hjälper den troende att allt mer fördjupa sin kunskap om bibelns budskap.

Josefsson menar vidare att Pingstkyrkan och dess medlemmar kom att anse att teologisk utbildning, deltagande i sakrament och liturgi är utan betydelse om de inte finns en personlig erfarenhet av Gud. Josefsson anser att denna betonades så starkt att medlemmarna helst skulle uttrycka den personliga erfarenheten genom att offentligt vittna om sin omvändelse och sitt nya liv, så att alla skulle se vilket inflytande tron hade i den omvända personens liv. Enligt Josefsson kunde man inom Pingströrelsen till och med hitta en fientlighet mot den ”vanliga kristendomen” därför att den inte, som de själva uppfattade det, inte hade har någon förankring i den personliga erfarenheten av en personlig omvändelse. Pingströrelsen förväntade också sig att tron skulle ta sig ”praktiska uttryck”.

Till grund för denna förväntan låg den heliga andens kraft som Andedopet gav. Människan skulle få kraft till mission, till att sprida bibelns budskap, man skulle få extra kraft till att utveckla församlingens gudstjänster. Allt detta gav utrymme för impulsiva yttringar, exempelvis högljudd bön, tungotal och uppsträckta armar.

5.6 Pingstkyrkan i Luleå

År 1908 bildades den första församlingen i Norrland under namnet Salemförsamlingen i Luleå. Denna församling är den vi känner idag som Pingstförsamlingen. Församlingen i Luleå bildades nästan samtidigt som rörelsen fick fäste i södra Sverige. Enligt Stävare *Händelser och utveckling under 1900-talet* (2007) så var Luleå en viktig del i väckelsens spridning ut över Norrbotten. År 1918 hade det resulterat i fyra nya församlingar, dessa fanns i Edefors, Överluleå, och Jokkmokkssocken. I Pingstförsamlingens egen jubileumsskrift anges att Luleå stads församling köpte sin nuvarande lokal år 1960. Vid denna tid uppgick antalet medlemmar till 256 personer. År 1986 i februari så startade de egen radiokanal som sänder morgon andakter, direktsända gudstjänster och program speciellt inriktade på mission. Dessa radiosändningar pågår fortfarande. I det stora hela syns församlingen vara aktiv, inte minst visar detta sig i att medlemsantalet år 2005 uppgick till 394 personer

6. Resultat redovisning

Vi valde att intervjua sex personer inom pingströrelsen och i detta kapitel redovisar vi resultatet av dessa intervjuer. De yngre informanterna mellan 18 – 28 år vid namn William, Maria och Susanna samt de äldre informanterna mellan 65 – 80 år vid namn Gunder, Stina och Emma. Namnen är fiktiva för att inte röja informanternas identiteter. Vi har valt att redovisa resultatet under syftets frågeställningar som rubrik. Under rubriken *Motivation för anslutning* redovisas frågan om livssituation vid dop och anslutning till församlingen. Under rubriken *Tillhörighet i församlingen* redovisas frågor om församlingens betydelse i informanternas liv, församlingens utveckling och behov av förändring. Under rubriken *Nödvändigheten av andedop och tungotal* redovisas frågor om andedopets och tungotalets plats och roll i församlingen. Under rubriken *Likheter och skillnader* redovisas vad förenar och vad som skiljer generationerna emellan.

Uppsatsens trovärdighet

Eftersom detta är en kvalitativ uppsats så har vi samlat material på ett sådant sätt som vi anser gör resultatet trovärdig. Och för att på bästa möjliga sätt kunna tolka den data som har framkommit under våra intervjuer, har vi både använt bandspelare och antecknat. Detta för att kunna ordentligt se över vad de olika informanterna tycker och tänker, och senare diskutera detta. Vi anser att vår uppsats har trovärdighet genom att vi har undersökt det som vi ville undersöka och att vi har använt en metod som kan besvara de frågor vi ställt i vårt syfte. Dessutom får uppsatsen trovärdighet genom att vi återger informanternas svar genom att använda oss av citat. Den beskrivande redogörelsen av pingströrelsen och de teorier som vi har lyft fram i bakgrunden anser vi ger en bra bild över hur pingströrelsen har förändrats och blivit en institutionaliserad kyrkorörelse.

6.1 Motivation för anslutning

Livssituation vid dop och anslutning till församlingen

De yngre informanterna

William

Är fjärde generationens pingstvän som döpte sig vid 9 års ålder. Dopet ägde rum i hans hemby i Västerbottens inland, på egen begäran. Enligt honom fanns det aldrig någon

påtryckning från föräldrarna utan var helt och hållet baserat på hans egen vilja och han gjorde antagandet *att det måste vara sant det här.*

Maria

Uppvuxen i en familj som är pingstvänner. Maria tog beslutet att döpa sig när hon var 12 år, hon hade bestämt sig *Jag vill verkligen tro på Jesus.*

Susanna

Tredje generationens pingstvän som var 8 år när hon döpte sig. Vilket hennes mamma kände var tidigt, men Susanna hade bestämt sig hon trodde på Jesus. Hon beskriver det själv som ... *ett ställningstagande ... Det går ju inte på känslor på något sätt, asså då är det ju att man bestämmer sig.*

De äldre informanterna

Gunder

Blev frälst för cirka 30 år sedan efter sin skilsmässa. Han säger själv att han alltid trott på Gud men inte tagit steget fullt ut. Han hamnade i Pingstkyrkan på grund av att hans son var medlem och hade blivit frälst före honom. Han säger *att det är en grym trygghet att vara frälst.*

Stina

Andra generationens pingstvän. Uppväxt i ett kristet hem och valde att döpa sig vid 15 års ålder i Luleå pingstförsamling efter en söndagskolefest. Stina hade tidigare sett många dopförrättningar och började längta efter att själv bli döpt.

Emma

Emma blev först medlem i en baptistförsamling. Hon döpte sig på egen begäran när hon var mellan 18-20 år. Sen när hon gifte sig och flyttade, bytte hon till en närmare församling och det var en pingstförsamling. Detta kändes naturligt eftersom församlingarna liknade varandra.

6.2 Tillhörighet i församlingen

Församlingens betydelse i informanternas liv

De yngre informanterna

William

För William betyder församlingen väldigt mycket. Gemenskapen och trossyskon finns där och han känner själv att det skulle vara svårt att vara kristen utan församlingen. Att växa i sin tro skulle enligt William vara svårt om han inte hade tillgång till sina trossyskon. Stöd, gemenskap och hjälp är nyckelord när William beskriver församlingens roll i hans liv. William berättar att alla är välkomna och att Pingstkyrkan accepterar att människor är homosexuella, men att deras handlande inte är accepterat. Eftersom att leva i ett samkönat förhållande räknas som synd och man bör bli hårdare när det gäller uteslutandet i denna fråga.

Maria

Upplever sin församling som en stor familj och trivs väldigt bra i den gemenskapen. Att församlingen består av människor i olika åldrar spelar ingen roll eftersom de har tron gemensamt.

Susanna

Susannas tankar om församlingen är dessa, *Om vi skulle vara utspridda var för sig ... det står ju i Bibeln att vi ska vara som ljus ... om man samlar ihop alla ljus som i församlingen ... trehundra ljus lyser upp väldigt mycket bättre än ett ensamt ljus.* Hon tycker att det är en bra gemenskap och det finns en plats för alla. Samt att folk kan gå dit för att få höra predikningar för att hålla tron levande.

De äldre informanterna

Gunder

För mig är församlingen oerhört viktig på de vise att man har ett andligt hem. Gemenskap där man kan ta upp och diskutera olika funderingar med frälsta kompisar.

Stina

Stina har alltid varit med på församlingarnas aktiviteter ända sen hon var liten. Hon tycker att det är ett andligt hem som betyder mycket för henne.

Emma

Emma beskriver församlingen som ett värdefullt ställe där man kan träffa likasinnade. Att det är just likasinnade föder en speciell gemenskap. Hon tror att det spelar mindre roll vilken församling, kyrka vi besöker eller tillhör, *Gud möter oss vart än vi är.*

Församlingens utveckling och behov av förändring

De yngre informanterna

William

Öppenheten gentemot människor är större tycker William. Han ser också en skillnad mellan församlingen där han växte upp och församlingen han tillhör nu. Församlingen i hans hemby upplevde han som mer konservativ. Ståndpunkter och trosfrågor är lika *Vi försöker leva efter å följa Bibeln.* En förändring som William skulle vilja se inom samfundet är att de lever upp till detta och är tydliga i vad de står för. Negativt inställd till vad som händer inom Svenska kyrkan och hur de bortser från sina värderingar. Han menar att viga homosexuella är att *välsigna synden.*

Maria

Eftersom Maria är rätt ung, kände hon inte att hon märkt så stora förändringar i vad det gäller normen inom församlingen. Detta är ingen hon tycker är dåligt på något vis. Maria tycker att det blivit mer ekumeniskt. Den förändring hon skulle vilja se är att nå ut mer till människor, att människor fick se vad Pingstkyrkan är och vad den gör.

Susanna

Susanna menar på att efterfrågan har fött förändringar i vad som är aktuellt i församlingen. Hon upplever att Pingstkyrkan är fast i sina värderingar, medan svenska kyrkan inte är det. I exempelvis frågorna om abort och homosexuellt leverne. En förändring hon skulle vilja se är att Pingstkyrkan kom ut mer i samhället.

De äldre informanterna

Gunder

Gunder tror att folk levde närmare Gud förr, eftersom idag har vi det så bra. *Det finns ju nästan ingen som har det dåligt ställt ... Man går till Gud när man har problem.* Och detta

kände han var negativt. Svenska kyrkan vilseleder människor när man accepterar att viga homosexuella eftersom det är *totalt fel*.

Stina

Stina ser skillnader i klädsel och uppförande, det var strängare förr. Hon skulle vilja att fler skulle komma och lyssna så de blev frälsta. Lösningen på detta anser hon vara mer bön. Hon ställer sig negativt gentemot förändringarna som pågår inom Svenska kyrkan och accepterandet av ”homovigslar” ... *tråkigt att det blivit så*.

Emma

Hon tycker att det har blivit mer gränsöverskridande mellan olika samfund, mer ekumeniskt. Vilket hon upplever som positivt, hon påpekar dock att hon inte tycker om den förändring som pågår inom Svenska kyrkan. *Att vidga sina vyer måste ha en gräns*.

6.3 Nödvändigheten av andedop och tungotal

De yngre informanterna

William

Ett tag så ansågs det väl som en bekräftelse att dom som talade i tungor då var andedöpta. Och det var nästan så att man måste tala i tunger för att vara andedöpt överhuvudtaget. William trodde inte att han hade mottagit andedopet eftersom han inte kunde tala i tungor. Han såg tungotalet som en bekräftelse på andedopet, vilket han också fått lära sig i den konservativa församlingen han växt upp i. Han gick ofta fram till förbön på olika konferenser och möten för att få uppleva den helige Ande. Han pratade med en person i en församling som sa att ber man om den helige Ande, får man den som gåva av Gud och om det är meningen att du ska kunna tala i tungor så kommer det. William kände att det fanns sanning i det och blev på så sätt trygg i detta. Sen efter ett tag så bara märkte jag hade ett språk som jag inte förstod själv ... ett språk mellan mig och Gud, det bara fanns där ... tungotalet är ju en av alla de där nådegåvorna man kan få ... och dom delar ju den helige ande ut efter sin vilja liksom ...

Maria

Hon beskriver att när hon var i 13-14 års ålder så kom det några ord. Detta är för henne en hjälp vid bön och uppbyggande för en själv och andra. *Det hjälper en på traven*.

Susanna

Susanna berättar att andedop och tungotal nämns ofta tillsammans i Bibeln. Andedopet *förknippas ofta med tungotalet ... Jag tror inte det ena utesluter det andra ...*

Hon nämner nio gåvor som verkar genom den Helige Ande, tungotal är då en av dessa. Susanna tycker att tungotalet är en hjälp vid bön och andra situationer i livet.

De äldre informanterna

Gunder

Gunder beskriver sitt eget andedop som inget spektakulärt. Det är olika för alla hur det visar sig. Han berättar att han talar i tungor ibland, men att hans fru kan tala hela nätter i tungor. *Om du lägger ditt liv i Jesu händer så får du den helige Ande som gåva.*

Stina

Blev andedöpt hemma hos sin mamma och pappa. Hon och några vänner hade samlats där för att fika och umgås. Innan alla gick hem så avslutade de med bön för att hon skulle få uppleva helig Ande. Senare på kvällen fick hon uppleva detta, men hon trodde inte att upplevelsen var riktig. Detta ledde till att hon talade i tungor hemmavid men inte offentligt. Stina bad länge om en bekräftelse på andedopet, en natt så hade hennes man vaknat upp av hennes tungotal. Detta var för Stina bekräftelsen på andedopet.

Emma

Emma beskriver mottagande av andedopet som *en sällsam känsla*. Hon beskriver hur hon i bön börjar tala ett annat språk, vilket leder till personlig uppbyggnad och en styrka.

6.4 Likheter och skillnader

Vad förenar och vad skiljer generationerna emellan

Livssituation vid dop och anslutning till församlingen

En av de äldre informanterna var uppvuxen i församlingen. Två uppgav att de inte vuxit upp i en kristen miljö. Ingen av de yngre hade sökt sig till rörelsen, utan vuxit upp inom denna. Den yngre generationen döptes och anslöt sig till församlingen vid tidigare år, i jämförelse med vad den äldre generationen uppgav.

Församlingens betydelse i informanternas liv

Den trygghet och gemenskap församlingen skänkte var mycket viktig för alla informanter.

Två av de yngre liknar församlingen vid en stor familj och en av de äldre benämner den som ”ett andligt hus”.

Andedopets och tungotalets plats och roll i församlingen

Informanterna i den äldre generationen talade mer om tungotalet och dess betydelse. I den bemärkelsen att de andedöpta fick just detta som gåva vid andedopet. Endast en av våra yngre informanter tog upp detta tidiga krav ... *det var nästan så att man måste tala i tunger för att vara andedöpt överhuvudtaget.* De andra ur den yngre generationen ansåg att tungotalet endast var en av andens gåvor, och hade därför inget med församlingstillhörighet att göra. Enligt alla yngre var inte tungotalet det enda tecknet på att människan i fråga är andedöpt. Alla informanterna menade att andedopet var något värdefullt för den enskilda individen. Alla uppgav att de när som helst kunde ”tala i tungor”.

Församlingens utveckling och behov av förändring

Den äldre generationen har upplevt förändringar i Pingstkyrkan. En av de äldre nämner skillnaden på hur personer klär sig och vilket utseende de har idag, jämfört med det som gällde förr. Gudstjänstbesök är inte längre förknippat med ”söndagskläder” och ”hårknut”. De ser även förändringar i hur personer verkar uppleva Gud. Förr ”stod man närmare Gud”, idag kommer inte tron till uttryck på samma synliga sätt. En annan av informanterna menar också att det finns ett mindre behov av Gud idag: *det finns ju nästan ingen som har det dåligt ställt ... Man går till Gud när man har problem.* De yngre ser inte några större skillnader, annat än att det är en större ekumenik.

Förändringar som den yngre generationen vill se är att Pingstkyrkan visar sig ”mer på stan”, så att människor ska få veta vad pingst är och står för. De vill aktivt arbeta för att informera människor vad pingst är. Medan den äldre generationen vill hålla kyrkan öppen så att människor självmant ska komma för att söka Gud. Lösningen på detta anser en av våra äldre informanter är mera bönemöten.

7. Resultatdiskussion

I denna del diskuterar vi först det vi fått fram genom vårt litteraturstudium därefter diskuterar vi resultatet av vår empiriska studie.

Vad kännetecknade pingströrelsen vid dess tillkomst?

Ett slående kännetecken var längtan efter det i Bibeln omskrivna andedopet. Människor anslöt sig till rörelsen för att få uppleva den så omtalade Guds ande genom andedopet. Människor drogs till de karismatiska ledarna som utgjorde rörelsen i dess begynnelse. Det var i huvudsak fattiga människor slöt upp. Om detta berodde på "att Guds ande föll", som de själva kan beskriva det, kan vi varken bekräfta eller förneka. Vi antar snarare att vi kan härleda detta till Glocks deprivationsteori, alltså att de saknade något i sina liv som gjorde att de sökte sig till andlighet. Världen kändes inte trygg. Levde de även med ekonomiska bekymmer är det då mest troligt ännu en orsak till att människor drogs till rörelsen. Idag går också människor till Gud då de får det svårt, vilket också kan tyda på deprivation i den meningen att de söker efter svar i sitt liv. Idag har vi alla tänkbara materiella ting, men andligheten vet vi inte bara genom religionssociologisk forskning har kommit i skymundan. Den "andliga törsten kan släckas i församlingen" där sökande människor kan få uppleva andlighet och få möjlighet att umgås med likasinnade. Alla vill vi få känna närhet till någon något, och att känna oss speciella. Det tror vi inte var fallet för arbetarklassen under den tiden, man var utsatt och ville känna tillhörighet till någon eller något. Vi kan inte gå in och säga att det dessa människor upplevde är felaktigt eller påhittat, men vi kan försöka analysera och diskutera varför de upplever detta.

Den starkt uttalade bokstavliga tron i den tidiga pingströrelsen är något som har följt med ända sedan starten. Den Jesuscentrering och vilja till att återskapa den ursprungliga kristendomen som vi såg Josefson ange som karaktäristiska drag innebär att Pingströrelsen har ett eskatologiskt synsätt på världen. Vi skulle kunna säga att detta har funnits med ändå från början, vilket Alvarsson visar med sin beskrivning av händelsen på 214 North Bonnie Brae, då de första medlemmarna upplevde andedopet. Detta tolkades som att Jesus återkomst var nära förestående. Vi kan tolka det så att den eventuella deprivation de upplevde, kompensades genom förtröstan på ett kommande, bättre liv. Denna tolkning av världen leder till en trygghet, det är Guds plan och vi människor ingår i den. Vi antar att denna världsbild också förklarar Pingstkyrkans starka känsla för evangelisation, vilket framgår av

den beskrivning vi gav av rörelsens diskussion bland annat i frågan om öppenheten inför ekumeniken.

Under 1900-talet första hälft, innan den blev en institutionaliserad rörelse, såg vi att den typiska medlemmen var en ensamstående kvinna. Vad detta beror på är oklart. Om vi utgår från deprivationsteorin som tolkningsmodell så kan det bero på att kvinnorna tillhörde en depriverad grupp.

Närheten och gemenskapen med Gud, verifierad genom andedopet var tongivande i rörelsens början. Detta syns ha varit ett outtalat krav för den tidiga rörelsen, vilket avspeglar sig i den förväntan som kom till uttryck inom gruppen på 214 North Bonnie Brae som vi nyss nämnde. Tungotalet tonades ned redan under mitten av 30-talet, vilket vi såg Strävare beskriva. Tydliga identitetsmarkörer för denna tidiga rörelse var mission och andedopet. Man manifesterade sin tro genom andedopet som den yttersta bekräftelsen på att man hade en närhet till Gud, och genom mission strävade de efter att alla skulle uppleva samma sak.

Pingstkyrkan har förändrats i fråga om begreppet karisma. Andedopet har fått mindre betydelse, vilket kan vara en följd av att rörelsen har blivit mer öppen och vill omfatta fler medlemmar. Detta stämmer väl med Wallace teori som menar att en rörelse är tvungen att anpassa sig till det rådande samhället för sin överlevnad. Pingströrelsen tonade ned sin ståndpunkt i andedopet, liksom det tidigare skett med tungotalet. Önskan att passa in i det rådande samhället gjorde att rörelsen var och är tvungen att anpassa sig. Vilket vi alla vill och måste på något sätt, för att kunna fungera som människor. Detta gör att vi ingår i olika konstellationer som passar just vår egen sinnesstämning. Människor som gillar djur är kanske med i en husdjursförening, musikintresserade kanske går med i ett band och andliga människor söker sig också till likasinnade lämpligtvis en kyrka.

Om vi ska fundera på varför människor inte ansluter till religiösa rörelser på samma sätt längre kan bero på att deprivationen i samhället inte är lika stor som på 10-talet. Människor har en helt annan ekonomisk status. Personer som har det dåligt ställt idag kan få hjälp av staten, en roll som kyrkan hade längre tillbaka i tiden. Kyrkans bakåtgång i samhället gör att de depriverade kan söka sig till staten och religionen får stå tillbaka.

Hur motiverar äldre och yngre människors sitt val av anslutning och tillhörighet i församlingen?

Under våra intervjuer framkom det att tycktes vi se att den yngre generationen har blivit socialiserad in i rörelsen av sin familj till skillnad från den äldre generationen som sökt sig till rörelsen av andra anledningar till exempelvis en kris i personens liv eller sökande efter meningen i livet. Detta framhåller Wallace i sin teori som orsaker till att människan söker sig till en religion, ofta med en karismatisk ledare. Om vi ska lyfta fram deprivationen som faktor så kan vi se den som mest verkningsam under Pingströrelsens tillkomst. Men alla de yngre informanterna visade på att valet låg hos dem. De har själva valt utan påtryckningar från sina föräldrar att ansluta sig till rörelsen. Här ser vi socialisation och inte deprivation. För att lyfta fram Furseth och Repstad (2005) och vad de säger, *finns det en premiss alla människors handlingar är styrda av andras förväntningar, vilka de i efterhand internaliserar och gör till sina egna.* (s. 155) Om man ska tolka den självuttryckta viljan genom detta så är den egna viljan inte deras egna. Utan den egna viljan bottenar i omgivningens förväntningar på dig som uppvuxen i ett kristet hem. I och med detta betyder det inte att de yngre människorna på nått sätt har blivit undermedvetet tvingade av sina föräldrar eller liknande, eftersom man måste kunna uppfatta det som "sanning" genom personligt övervägande. Detta är något personen måste kunna säga sig tro vara rimligt, för att kunna internalisera det.

Personer som är medlemmar i Pingstkyrkan är av alla olika åldrar och ursprung. Det finns ingen "typisk" pingstvän idag eftersom rörelsen är öppen för alla oavsett. Alla av våra informanter har beskrivit församlingen som en andra familj och en stor trygghet. Om de inte hade haft församlingen så tror några att de inte hade orkat eller kunnat hålla kvar vid sin kristna tro. Möjligheten att kunna umgås med likasinnade är nog viktigt än vad man pratar om. För att kunna underhålla tro, intresse, hobby och så vidare. En av informanterna beskriver det som *en grym trygghet att vara frälst.*

Det enda vi har kunnat se som orsak till att man inte kan få vara med i dag är om man lever i synd och inte ändrar sitt sätt att leva. En av våra informanter anser att Pingstkyrkan borde bli mer sträng när det gäller uteslutning. Informanten menar att i den tidiga rörelsen så var det mycket strängare när det gällde medlemmarna och uteslutningar ur församlingen var vanligare förr. Informanten tror att om man inte "sätter ner foten snart" så tappar man anseende. Informanten liknar det med vad som händer inom Svenska kyrkan, och tillåtandet av homosexuella vigslar. Vi tycker själva att detta är en sak Svenska kyrkan måste vara

observanta på, hur accepterade ska man vara innan man låtit för mycket av "världsligheten" komma in. Självklart lever vi i ett öppet samhälle och fler och fler gränser suddas ut, vilket vi i många anseenden anser är positivt. Men när ska vi säga till, när räcker det? Måste kyrkan och samhället gå hand i hand eller är det accepterat att kyrkan håller fast vid sina värderingar. Eftersom att leva i ett samkönat förhållande räknas som synd så påpekar informanten att Pingstkyrkan accepterar att människor är homosexuella. Men att deras handlande inte är accepterat, och detta går att finna stöd för i Bibeln. Bibeln som är Pingstvännernas rättesnöre och hjälp i livet.

Hur beskriver äldre och yngre människor nödvändigheten av andedopet och tungotalet?

I vår undersökning såg vi en klar uppdelning mellan de yngre och äldre i församlingen i denna fråga. Vi upplevde att de yngre hade en mer öppensyn på andedopets "följder". Alltså att man inte behövde kunna tala i tungor för att man hade blivit andedöpt. En av våra informanter berättade att ber man om den helige Ande, får man den som gåva av Gud och om det är meningen att du ska kunna tala i tungor så kommer det. Vilket visar en tydlig skillnad mot Pingstkyrkan i sin begynnelse, då tungotalet var den enda giltiga bekräftelsen på andedopet. Om vi kan då återvända till Holm och citatet: *Inom rörelsen finns därför ett normkrav på att varje pingstvän bör vara andedöpt*. Andedopet har inte mist sin betydelse utan definitionen har snarare omarbetats. Medlemmarna i Pingstkyrkan idag anser inte tungotalet att vara den yttersta bekräftelsen eftersom den helige Ande har så många gåvor att ge, och man kan inte välja vilken ... *dom delar ju den helige ande ut efter sin vilja liksom*. Förväntan inför tungotalet ökar i samband med tonåren då medlemmarna ofta sluter upp vid olika ungdomsveckor eller liknande. Man vill ingå i referensgruppen och kunna identifiera sig fullt ut med denna. Tungotalet är den länken och en viktig identitetsmarkör. Vad vi kunde förstå utifrån våra samtal så är tungotalet väldigt uppbyggande för individen. Alla informanter upplever detta som att de tar sig närmare Gud både i livet och vid bön. Alla av våra informanter befinner sig i det Holm kallar *fortbeståndet*, att de kan när som helst "tala i tungor".

Vilka likheter och skillnader kan vi finna generationerna emellan?

De yngre i församlingen vill "gå ut på stan" och försöka öppna och vidga människors syn på rörelsen. De äldre samtycker men vill även att människor självmant ska söka sig till kyrkan och bönemöten. Detta för att fler människor ska kunna bli frälsta eftersom de är den rätta vägen. Alla informanter har liknande ståndpunkter då det gäller svenska kyrkans förändringar.

En av våra informanter talar om att "välsigna synden". Eftersom inom pingströrelsen är det inte accepterat att leva i ett bi- eller homosexuellt förhållande.

De vill nå ut till fler ofrälsta. Vi tolkar att de känner att rörelsen är missförstådd och vill ändra den inställningen som finns. Allt kanske för att fler människor ska kunna att enligt dem, undgå att leva utanför det kommande Guds rike. Att den yngre generationen inte kände tungotalet som den viktigaste bekräftelsen på Andedopet som den tidiga pingstkyrkan stod för såg vi tydligt. William påpekar dock att han såg tungotalet som bekräftelse eftersom han blev socialiserad in i en konservativ församling där medlemmarna främst var äldre personer. Vilket gjorde att de gamla normerna levde kvar till skillnad från församlingen som de andra två unga informanterna växte upp i. Trots vårt begränsade material, verkar det som om att Pingstkyrkan i en större stad kan vara mer öppen än en Pingstkyrka i ett mindre samhälle. Enligt våra egna upplevelser om man jämför en stor stad gentemot en liten är det samhällseliga klimatet på samma vis. Det vi menar är att i en stor stad kan man acceptera mer än i en liten stad. Detta kan ha avspeglat sig också i kyrkans värld. Att det ändå sipprat in lite från omvärlden är helt klart, och detta kan vara en av dessa saker. Roofs lokalismteori menar att ett litet samhälle kan vara mer präglad av sin religion än vad ett stort samhälle kan vara. Det är mer pluralistiskt i ett stort samhälle vilket gör att socialisationen där blir mer via föräldrar och vänner.

En stor skillnad vi har mellan den yngre och äldre generationen är att språkbruket är olika. Den äldre generationen har ett mer "predikande" språk och använder ofta orden Jesus och Gud. Däremot hade den yngre generationen inte alls samma ordval och språk. Deras språk var mer informellt och inte alls lika Jesus centrerat. Detta tror på att för det första så använder den yngre generationen ett annat vardagsspråk än den äldre generationen. För det andra så kan det ha betydelse att den yngre generationen är socialiserad in i rörelsen och har inte upplevt samma personliga omvändelse som den äldre generationen.

Vi insåg ganska fort i vårt arbete att vi hade en förlegad bild av Pingstkyrkan. Att vi förlitade oss på den bild som andra har gett oss. Vad vi har sett och upplevt är att den är öppen men normfast och en kyrka som välkomnar alla. De normer den står fast vid har en logisk förklaring och är förankrad i Bibeln. Vilket tyvärr inte vår svenska kyrka har eftersom de har försökt att anpassat sig till samhället alltför mycket, så till den grad att vi har börjat tappa förtroende för den. Kyrkan som tidigare var normgivande för hela samhället anser vi nu är

mer bara en fin byggnad. Detta håller även de tillfrågade medlemmarna i pingst med om. Kristendomen bör utgå från Bibeln och inte det sekulariserade samhällets krav.

Än hur vi vrider och vänder på olika teorier och orsaker till varför människor söker sig till religionen, eller ej. Så kan man alltid hitta nya tankar och nya rön om denna företeelse. Människor kommer alltid att ha funderingar, vilket gör att människor alltid kommer att söka. Och de som söker sig till Pingströrelsen är någon som söker fasta värderingar och betoning på den egna personliga upplevelsen av Gud. Det verkar vara en församling som inkluderar, liten som stor, gammal som ung.

8. Slutord

Pingst har haft en förhållandevis kort historia som kyrka i Sverige, och har haft upp och nedgångar inom rörelsen. Men vad vi har kunnat se så står fortfarande rörelsen fast i sina normer och värderingar. Självklart så har det ändrats lite i det finstilta under åren, och är inte riktigt lika strängt längre. Vilken ung kvinna idag skulle till exempel ha håret stramt uppsatt, eller männen i sin finaste kostym. Det kan vara öppenheten som gjort att den har haft möjligheten att leva kvar i det sekulariserade Sverige, fasta normer men ändå en välkomnande attityd gentemot folk. Trots sin principfasthet så har världsligheten ändå sipprat in i rörelsen och gett sitt avtryck utan tvekan. Och som för oss alla andra så handlar det om att i slutändan bli accepterad av samhället.

Så vi avslutar med ett tänkvärt citat.

När vi accepterar våra gränser kan vi passera dem.

Albert Einstein

Källförteckning

- Bexell, Oloph & Borgehammar, Stephan (red.) (1993). *Kyrkans liv: introduktion till kyrkovetenskapen*. 2., omarb. utg. Stockholm: Verbum
- Briem, Efraim, (1924). *Den moderna pingströrelsen*. Stockholm: Svenska Kyrkans diakonistyrelses Bokförlag.
- Chadwick, Henry (1998). *Den tidiga kyrkans historia*. Nora: Nya Doxa
- Furseth, Inger & Repstad, Pål (2005). *Religionssociologi: en introduktion*. 1. uppl. Malmö: Liber
- Gustafsson, Göran (1997). *Tro, samfund och samhälle: sociologiska perspektiv*. [Rev. och utvidgad uppl.] Örebro: Libris
- Geels, Antoon, Wikström, Owe, (2006). *Den religiösa människan: en introduktion till religionspsykologin*. 5., kraftigt omarb. utg. Stockholm: Natur och kultur
- Hartman, Jan (1998). *Vetenskapligt tänkande: från kunskapsteori till metodteori*. Lund: Studentlitteratur
- Jacobsen, Dag Ingvar (2002). *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur
- McGrath, Alister E. (2007). *Christian theology: an introduction*. 4. ed. Malden, Mass.: Blackwell
- Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. 3 uppdaterade up. Lund: Studentlitteratur
- Pingströrelsen: händelser och utveckling under 1900-talet, del 1*. (2007). Örebro: Libris.
- Pingströrelsen: verksamheter och särdrag under 1900-talet, del 2*. (2007). Örebro: Libris.
- Roberts, Keith A. (1995). *Religion in sociological perspective*. 3. ed. Belmont, Calif.: Wadsworth
- Ruane, Janet M. (2006). *A och O i forskningsmetodik: en vägledning i samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur
- Elektroniska källor:
- <http://www.dn.se/nyheter/sverige/pingstpastor-ake-greens-predikan-i-sin-helhet-1.347576>
- <http://www.livet.se/ord/ordspr%C3%A5k/acceptera/30>
- <http://www.lp-verksamheten.nu/historia.html>
- <http://www.lp-verksamheten.nu/verksamhetside.html>
- http://ne.se/artikel/186553_17/3-09

<http://ne.se/artikel/291578> 17/3-09

<http://www.pingst.se/viewNavMenu.do?menuID=2>

<http://www.pingst.se/viewNavMenu.do?menuID=71>

<http://www.pingst.se/viewNavMenu.do?menuID=128>

Bilaga 1

Intervjufrågor

När och hur blev du medlem?

Hur länge har du varit medlem?

Hur såg ditt liv ut vid tiden du blev medlem?

Har du upplevt andedopet? Känslan före / efter?

Vad betyder församlingen för dig?

Tycker du att församlingens normer och struktur har ändrats under din tid, isf på vilket sätt?

Vilka förändringar skulle du vilja se inom församlingen?

Hur upplever du din roll som ung/gammal i församlingen?

Vilken funktion fyller församlingen för dig?

Hur ser en typisk gudstjänst ut?

Bilaga 2

Medlemsutveckling 1915-2008

Antal församlingar och medlemsantal är angivet per den 1 januari respektive år.

År	Förs. Ant.	Ant. Medl.
1915	15	1 010
1920	125	4 955
1925	272	13 598
1930	419	30 147
1935	497	52 442
1940	563	69 373
1945	578	76 419
1950	613	82 700
1955	609	88 992
1960	573	89 270
1965	568	89 469
1970	561	88 880
1975	552	93 556
1980	539	97 203
1985	530	100 523
1990	516	97 282
1995	498	93 505
1996	499	92 663
1997	493	91 939
1998	492	90 815
1999	488	90 174
2000	489	90 249
2001	485	89 670
2002	483	89 482
2003	482	89 321
2004	483	88 574
2005	480	86 669
2006	479	84 964
2007	480	84 590
2008	477	83 912

Källa: <http://www.pingst.se/viewNavMenu.do?menuID=71>

Bilaga 3

STADGAR

för Riksföreningen Pingst - fria församlingar i samverkan

Antagna vid ordinarie rådslag den 7 maj 2005
och vid extra rådslag den 10 september 2005

§ 1 Namn och säte

Den ideella föreningens namn är Riksföreningen Pingst- fria församlingar i samverkan (nedan kallad Pingst). Pingst har sitt säte i Huddinge kommun.

§ 2 Ändamål

Pingst skall tjäna som forum för samverkan mellan självständiga, kristna församlingar i Sverige samt leda och utveckla medlemsförsamlingarnas gemensamma verksamheter. Pingsts ändamål är att:

- a) betjäna församlingarna i deras uppdrag att lokalt, nationellt och internationellt bygga Guds rike, genom vittnesbörd, diakoni och gemenskap så att Jesus blir känd, trodd, älskad och efterföljd.
- b) att vara en nationell och internationell talesman för medlemsförsamlingarna och utgöra en gemensam röst i samhällsdebatten.
- c) att leda och utveckla pingstförsamlingarnas gemensamma arbeten inom verksamhetsområdena barn och ungdom, mission och bistånd, sång och musik, media, utbildning, handikapparbete, vård och omsorg.
- d) att svara för församlingsservice samt vara en kompetensbas för församlingarna.
- e) att inspirera församlingarna till nya satsningar utifrån behov nationellt och internationellt samt tillvarata och samordna lokala församlingars initiativ.
- f) att verka för ökad samverkan mellan församlingar i syfte att stärka evangelisationsinsatser.
- g) att utgöra ett nätverk med syfte att stödja församlingar och öka delaktigheten i gemensamma beslut samt stödja och verka för att vidareutveckla regionala nätverk.

Verksamheten skall bedrivas utan vinstsyfte. För sin verksamhet mottar Pingst penninggåvor och andra bidrag. Riksföreningen är ej begränsad till att betjäna sina egna medlemmar.

§ 3 Värdegrund

En gemensam teologisk hållning är utgångspunkten för församlingarnas gemenskap. Den formuleras utifrån tron på Bibeln som Guds ord; 2 Tim 3:16-17 och med mönster från Apg. 2: 41-42. Pingst anknyter till de klassiska trosbekännelserna, den Apostoliska och den Niceno-konstantinopolitanska, och är en del av den internationella pingstväckelsen och anknyter till Pentecostal European Fellowship (PEF) och World Pentecostal Fellowship (WPF) samt till Lausannedeklarationen och Manilamanifestet.

§ 4 Medlemskap

Församlingar som delar värdegrunden och gemenskapen i den nuvarande pingströrelsen, blir om de så önskar medlemmar i Pingst. Medlemskapet i Pingst innebär ingen förändring i församlingens självständighet och befintliga juridiska status. Om annan församling, som delar värdegrunden, söker medlemskap kan frågan behandlas först sedan minst fem lokala medlemsförsamlingar i aktuellt "bönedagsdistrikt" tillstyrkt ansökan. Antagande, respektive uteslutande av medlemsförsamling beslutas av Rådslaget, efter beredning av styrelsen.

§ 5 Associativt medlemskap

Församlingar, med annan bakgrund än traditionell pingstförsamling och som inte i alla delar kan omsluta den gemensamma värdegrunden, men ändå omfattar ovanstående ändamålsparagraf, kan söka associerat medlemskap. Associerat medlemskap kan behandlas först sedan minst fem lokala medlemsförsamlingar i aktuellt "bönedagsdistrikt" tillstyrkt ansökan. Antagande, respektive uteslutande av associerad medlemsförsamling beslutas av Rådslaget, efter beredning av styrelsen. Associerade medlemmar har närvaro- och yttranderätt i Rådslaget, dock ej rösträtt. Ledamöter ur associerade församlingar kan väljas till styrelsens arbetsgrupper.

§ 6 Organisation

Föreningens högsta beslutande organ är årsmötet (nedan kallad Rådslaget). Organisationen leds av en styrelse. En föreståndare är dess talesman och ingår i styrelsen. En direktor ansvarar för den löpande verksamheten.

§ 7 Rådslaget

Ordinarie Rådslag skall hållas senast den 15 juli varje år. Extra Rådslag skall hållas när styrelsen så anser eller när det begärs av minst 1/3 av medlemsförsamlingarna. I Rådslaget skall öppenhet och delaktighet eftersträvas och vara öppet för observatörer.

Motioner och förslag från medlemsförsamlingarna till ordinarie Rådslag skall vara styrelsen tillhanda senast åtta veckor före Rådslaget.

Kallelse till ordinarie Rådslag och extra Rådslag skall sändas ut senast sex veckor före Rådslaget.

Kallelser och handlingar till Rådslag sänds till de adresser medlemsförsamlingarna anmält till styrelsen. Tillsammans med kallelsen till ordinarie Rådslag skall utsändas valberedningens förslag avseende ordförande, vice ordförande, föreståndare om sådant val är aktuellt, övriga styrelseledamöter samt revisorer. Senast två veckor före Rådslaget sänds övrigt underlag till beslutsärenden.

Rådslaget har rätt att under löpande mandattid, på ordinarie eller extra Rådslag, avsätta styrelseledamot och utse annan ledamot. Extra rådslag kan endast besluta i ärenden som angetts i kallelsen.

Vid ordinarie Rådslag skall följande behandlas:

1. Val av mötets ordförande och vice ordförande
2. Val av sekreterare för mötet
3. Val av två protokolljusterare
4. Fastställande av röstlängd
5. Prövning om Rådslaget blivit behörigen sammankallat
6. Fastställande av dagordning
7. Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse samt årsredovisning
8. Föredragning av revisionsberättelse
9. Beslut angående:
  - a. ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
  - b. verksamhetsberättelse
  - c. fastställande av balansräkning och resultaträkning

10. Beslut om antal styrelseledamöter
11. Val av ordförande och vice ordförande för styrelsen
12. Eventuellt val av föreståndare
13. Val av övriga styrelseledamöter, revisorer samt revisorsuppleant
14. Val av valberedning och sammankallande till denna
15. Val av ordförande för styrgrupper
16. Bekräftande av styrelseordförandena valda till LP-verksamhetens ideella riksförening, Pingst Ung och Pingstförsamlingarnas Skol- och kursverksamhet
17. Val av representanter till nationella, internationella och ekumeniska sällskap och råd vilka ej delegerats till styrelsen
18. Medlemsärenden
19. Beslut om tidpunkt för nästkommande års ordinarie Rådslag
20. Presentation och beslut om verksamhetsplan.
21. Behandling av motioner
22. Övriga frågor som angivits i kallelsen

§ 8 Röstning

Till Rådslaget har varje medlemsförsamling rätt att sända representanter;

- upp till och med 499 medlemmar 2 ombud
- 500 – 999 medlemmar 3 ombud
- 1000 – 1999 medlemmar 4 ombud
- 2000 eller fler medlemmar 5 ombud Avser medlemsantal vid närmast föregående årsskifte.

Röstning sker av de närvarande valda ombuden genom röstkort. Varje närvarande ombud motsvarar en röst. Ombud äger ej rätt att företrädas av annan genom fullmakt. Beslut avges med enkel majoritet förutom i beslut avseende ändring av stadgarna för Pingst samt upplösning av Pingst enligt nedan.

§ 9 Styrelsen

- a) Pingst skall förvaltas av en styrelse bestående av minst sju och högst tretton ledamöter.
- b) Ordförande och vice ordförande väljs för ett år i taget.
- c) Föreståndaren ingår i styrelsen med en mandattid på högst fyra år med möjlighet till omval.
- d) Övriga ledamöters mandattid skall vara två år med möjlighet till omval.
- e) Halva antalet ledamöter ställs under val varje år.
- f) Styrelsen samlas på kallelse av ordförande minst fyra gånger per år. Om minst två ledamöter fordrar att styrelsen sammankallas, skall en sådan begäran efterkommas.
- g) Styrelsen upprättar arbetsordning för sin verksamhet.
- h) Styrelsen representerar, inom av stadgarna angivna ramar, Pingst mellan Rådslagen.
- i) Kallelse till styrelsemöte skall ske senast tio dagar före mötet.
- j) Styrelsen är beslutsmässig då minst hälften av ledamöterna är närvarande.
- k) Styrelsen fastställer delegationsordning för organisationen.
- l) Styrelsen kan tillsätta utskott för att handlägga frågor inom speciellt ansvarsområde.
- m) Styrelsen kan tillsätta arbetsgrupper för speciella uppgifter.
- n) Styrelsen utser och tillsätter direktor med förordnade på högst fyra år med möjlighet till nytt förordnande.
- o) Styrelsen förvaltar Pingsts ekonomiska angelägenheter.
- p) Styrelsen får inte förvärva eller avyttra fast egendom utan beslut av Rådslag.
- q) Styrelsen är en resurs för de lokala församlingarna i olika angelägenheter.
- r) Styrelsen ansvarar för att relevant information ges till medlemmarna.
- s) Protokoll skall föras över styrelsesammanträden.

§ 10 Styrgrupper och verksamhetsansvariga

- a) Styrgrupps ordförande utses av Rådslag, som även nominerar övriga ledamöter vilka utses av styrelsen. I styrgrupp bör minst en styrelseledamot ingå. Föreståndaren har närvarorätt. Direktör är adjungerad i styrgrupp, liksom verksamhetsansvarig som är föredragande. Styrgrupperna presenteras vid Rådslag.
- b) Styrelsen beslutar om delegationsordning för varje styrgrupp. c) Styrelsen tillsätter verksamhetsansvariga på förslag av föreståndare och direktör i samråd med styrgrupp.

§ 11 Firmateckning

Pingst firma tecknas av styrelsen, eller dem som styrelsen bemyndigar, två i förening.

§ 12 Verksamhet och ekonomi

Styrelsen skall föreslå Rådslaget den verksamhet som skall bedrivas under kommande verksamhetsår. Rådslaget fastställer verksamhetsplan.

§ 13 Revision

För granskning av föreningens årsredovisning samt styrelsens förvaltning utses två revisorer, varav en auktoriserad eller godkänd revisor, med en revisorssuppleant. Revisorerna skall över sin granskning upprätta särskild revisionsberättelse som skall avges senast åtta veckor före Rådslaget.

§ 14 Räkenskapsår

Räkenskapsår skall omfatta kalenderår.

§ 15 Årsredovisning

Styrelsen skall för varje räkenskapsår upprätta årsredovisning med förvaltningsberättelse. Handlingar skall hållas tillgängliga för medlemsförsamlingarna senast sex veckor före Rådslaget.

§ 16 Valberedning

Valberedningen skall bestå av minst fem personer. Sammansättningen skall återspegla såväl pingströrelsens karaktär av folkrörelse som medlemssammansättningen i församlingarna. Rådslaget fastställer i en arbetsordning riktlinjer för valberedningen.

§ 17 Stadgeändring

För att genomföra stadgeändring fordras:

- a) att förslag till ändring presenteras för medlemsförsamlingarna minst sex veckor före Rådslaget
- b) att ändring bifallits i ordinarie eller extra Rådslag
- c) att beslut om ändring fattas en andra gång i ytterligare ett ordinarie eller extra Rådslag.
- d) att minst två månader förflutit mellan dessa två tillfällen.
- e) att minst 2/3-dels majoritet av i Rådslaget närvarande ombud förenar sig i beslutet.

§ 18 Upplösning

För beslut om upplösning av föreningen krävs:

- a) att förslag till upplösning presenteras för medlemsförsamlingarna minst sex veckor före Rådslaget
- b) att förslag om upplösning bifallits i ordinarie eller extra Rådslag
- c) att beslut om upplösning fattas en andra gång i ytterligare ett ordinarie eller extra Rådslag
- d) att minst två månader förflutit mellan dessa två tillfällen
- e) att minst 2/3-dels majoritet av i Rådslaget närvarande ombud förenar sig i beslutet.

Om föreningen upplöses, skall dess tillgångar fördelas enligt närmare beslut av det sista Rådslaget till ändamål som angivits i stadgarna, paragraf 2.